

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797 Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

V imenu pameti

Nek svetovni list je te dni zapisal, da bi bila prava blaznost, če bi se vnela vnovič svetovna vojna zaradi abesinskih skal. Res bi bilo bedasto in zločinsko, če bi se začeli evropski narodi zopet klati med seboj radi kakšne afriške države, toda da se je zaradi tega ozemlja vnel resen spor med Italijo in Anglijo, to pa je popolnoma razumljivo. Ze samo kratek študij zemljepisne karte vzhodne Afrike nas pouči, da ni vseeno, kdo je gospodar abesinske visoke planote.

Zanimivo je, da so važnost abesinskega ozemlja poznali že stari Egipčani in da to cesarstvo nikoli ni nehalo biti predmet največje pozornosti vseh narodov, ki so sosedni Abesinije, pa tudi evropskih držav, ki so začele kolonizirati Afriko. Vrednost tega ozemlja je v prvi vrsti v tem, da leži tam vodni rezervoar Modrega Nila, ki je sicer manj izdaten nego Beli Nil, toda za rodovitnost Sudana in Egipta neobhodno potreben. Potovalec Simon Sijoli, ki je po teh krajih potoval leta 1384, poroča, da so Sudanci nekemu skrivnostnemu popu Ivanu, ki je takrat vladal Abesinijo, plačali na leto več palice zlata zato, da ne bi zaježeval ali preusmeril toka Modrega Nila. Ariosto, znani italijanski pesnik (1474—1533), nam v svojem znanem eposu Orlando furioso pripoveduje, da egiptovski sultan plačuje etiopskemu cesarju vsako leto neko dan v isto svrhu. Francoski potnik Montpellier, ki je po nalogu znanega finančnega ministra Colberta (1619—1683) obiskal Etiopijo, piše, da so abesinski cesarji v resnici imeli namen, da tok Modrega Nila, ki teče napram severozapadu, preusmerijo v nasprotno smer, da bi se izlival v Rdeče morje, kar bi seveda pomenilo smrt Egipta. Znani portugalski osvajalec Albuquerque je že 200 let prej zasnoval isti načrt v korist Portugala, ki je bil takrat v sporu z egiptoskimi sultani. V našem stoletju so se tako možnosti ustrašili tudi Angleži, in sicer opetovano, kakor nam priča med drugim neka notica »Timesa« od 9. oktobra 1888, v kateri politik Samuel Baker piše: »Sovražnik, ki bi se polastil jezera Tana, v katerem izvira Nil, razun tega pa njega glavni pritoki Dendar, Rahat in Athara, bi mogel, ako bi jih zaježil, oropati Egipt vsake vode. Toda on bi mogel tudi preusmeriti Modri Nil na vzhod, kar je popolnoma možno, čeprav težko, ako bi se prevrtilo neko gorovje.« Danes, ko razpolagamo s čudovitimi sredstvi tehnike, bi to bilo primeroma lahko delo.

V sedanjem trenutku vidimo, da je ta bojazen bolj upravičena kot nekdanj, in to je glavni vzrok, da Anglija sedaj mobilizira vse svoje sile, da bi preprečila zavojevanje Abesinije po Italiji, ki je pod Mussolinijem postala velesila, katere se je treba bati. Zaradi Abesinije je Anglija bila že v sporu s Francijo in je tudi že takrat napela vse svoje sile, da prepreči, da se ne bi Francija prevčala približala Abesiniji od strani svoje saharške kolonialne posesti. Tudi takrat je manjkalo le za las, da bi bilo prišlo do vojne, ko so namreč Francozi hoteli zapesti Fašodo v Sudanu, odkoder je do abesinske zapadne meje le kakih 400 km. Francozi so morali odnehati. Angleži so zgradili med tem časom do danes uprav ogromne jezove, in sicer jez pri Assuanu v Egiptu, nedolgo tega pa pri Sennarju v Sudanu, zdaj pa se bavijo z načrtom ogromnih rezervoarjev na pritokih Modrega Nila, Dendarju in Rahatu. Oba ta dva dotoka prinašata Modremu Nilu, ki se izliva v Belega pri Kartumu, prvi 83 milijonov kubičnih metrov na dan, drugi pa 13 milijonov v najbolj deževnem mesecu avgustu. Ko bo ta naprava zgrajena, bo ves Sudan preskrbljen z zadostno množino vode, ki bo izpremenila puščavo v vrt. Če bi postala gospodar Abesinije Italija, bi bila tako Egipt kakor Sudan popolnoma odvisna od njene dobre volje in bi angleški imperij dobil globoko rano na eni svojih najbolj občutljivih točk.

Ne gre pa samo za vprašanje voda, ki so nujno potrebne za plodovitost Egipta in Sudana. Abesinsko visokogorje ima tudi ogromen strateški pomen. Abesinija je največja trdnjava, ki obvlada vso vzhodno Afriko, na severu in vzhodu Rdeče morje, oziroma Sueški prekop in adensko ožino, na zapadu izvire Nila, na jugu angleške kolonije Ugando in Kenjo. Abesinsko visokogorje je pa tudi najidealnejše izhodišče za letalska brodovja, ki bi iz višine 2000 metrov mogla startati, da napadejo angleško pot v Indijo, ves Egipt in pota, ki vodijo v Južno Afriko. Pomisliti je tudi treba, da Angleži projektirajo železniško progo iz Aleksandrije skozi Sudan v Capetown, ki bi v svojem srednjem delu tekla par 100 kilometrov stran od zapadno-abesinske meje. Angleži se sprašujejo, ali ima Mussolini razen gospodarskih koristi pred očmi tudi ogromen političen in strateški pomen Abesinije prav v tem oziru, da iz te točke lahko ogroža britski imperij tam, kjer je najbolj ranljiv, saj je tudi Aleksander Veliki stremel za tem, da spravi pod svojo oblast deželo, kjer izvira Nil, in prav isti cilj je imel Napoleon. Zakaj ne bi stremel za tem ciljem tudi Mussolini, ki je mož za to, da zamisli tak velikopotezen načrt? V Rimu seveda zanikujejo, da bi stremeli za tako velikimi cilji, ki jih bi bili Angliji nevarni, toda Angleži sami se očitno ne dajo prepričati o tem, zakaj sicer bi zaradi Abesinije ne bili pokazali, da so pripravljene riskirati prav vse za to, da Abesinija ne pride pod nadoblast kake druge velesile.

Toda prav to dejstvo, da gre za tako važno in veliko zadevo, v kateri je tako ogromen riziko za oba partnerja, daje največ garancij za to, da do krvavega konflikta ne bo prišlo. Prav gotovo niti Italija niti Anglija ne četa, da bi zaradi te zadeve prišlo do svetovne vojne, v kateri bi se mogla razbiti tako dejanski imperij Velike Britanije kakor zamisljeni imperij nove Italije. Pa tudi če bi spor ostal lokaliziran med Anglijo in Italijo

Spravni poiskusi na mrtvi točki

Anglija in Francija še vedno nista vseskozi edini Nemčija že preži na ugoden trenutek

Pariz, 25. septembra.

Na žalost ugotavlja danes ves politični svet, da je Zveza narodov v abesinskem sporu prav tako odpovedala, kakor je odpovedala v mandžurski aferi. Seveda ni krivda na strani držav, ki so zastopane v Zvezi narodov, ki so po veliki večini za to, da se Italija podvrže sklepu Zveze narodov in da se proti njej, ako bi teh sklepov ne sprejela, v smislu pakta izvajajo tako zvane gospodarske in finančne sankcije — ampak so se prizadevanja odbora petorice izjalovila zaradi nepopustljivosti Italije na eni in Velike Britanije na drugi strani.

Res, da sta se angleški poslanik v Rimu sir Eric Drummond in Mussolini o abesinski zadevi prijateljsko razgovarjala ter ugotovila, da ni niti Italija sovražna razpoložena napram Angliji, niti da ima Anglija kakšne sovražne namene proti Italiji, in res je tudi, da je angleški ministrski svet od 24. t. m. to sprejel z zadovoljstvom na znanje ter izrazil mnenje, da je to dejstvo mednarodni položaj ublažilo — toda stvarno se ni storil niti en korak naprej pri reševanju abesinske zadeve, ampak moremo nasprotno se reči, da se je objektivni položaj rajši poslabšal. Zakaj šele danes je brez vsakega dvoma razvidno, da Anglija ne bo popustila od svojega stališča, da mora Abesinija, naj se dovolijo Italiji še tako delekosežne politične in gospodarske koncesije, ostati neodvisna država — na drugi strani pa je italijanska »Stampa« povedala minimum italijanskih zahtev, da se ji kot najbolj zainteresirani velesili poveri nad Abesinijo mandat, vsaj v toliki meri, kakor ga ima Anglija nad Irakom. Najbolj važen pa je uradni komunikacije o seji italijanskega ministrskega sveta od torika 24. t. m., iz katerega se more dovolj jasno sklepati, da bi Italija takoj izstopila iz Zveze narodov, ako bi jo hoteli prisiliti, da sprejme zanjo ugoden sklep ženevskega foruma.

Jalov predlog: Zadeva naj se zopet odloži

Diplomati si sedaj razbijajo glave, kaj naj po popolnoma negativnem uspehu odbora petorice počne plenum Zveze narodov. Brihtne glave, kakor diplomati vedto so, so si izmislili, da bi bil najboljši izhod, če bi plenum Zveze narodov sklenil, da svoje zasedanje odgodi in počaka začetka sovražnosti v Abesiniji. Potem šele, mislijo, naj bi se Zveza narodov zopet zbrala, da sklepa o morebitnem izvajanju gospodarskih in finančnih sankcij proti Italiji, kakor to določa pakt. Medtem pa naj bi Zveza zopet izvolila nek odbor, v katerem naj bi bili zastopniki vseh držav članic, izvzemši Abesinijo. Ta odbor naj bi opazoval dogodke in ohranil stike s spornima strankama, nato pa naj bi se Zveza narodov zopet sestala in ukrenila, kar bi si ji zdelo potrebno. Predlagatelj menijo, da bi se med tem časom lahko marsikaj zgodilo, kar bi moglo nagniti Italijo, da bi bila dovolj voljna sprejeti nasvete in predloge Zveze narodov.

Italija želi konference v Stresi Anglija je proti

Italija sama, tako se zdi, želi, da naj bi se sestale Italija, Anglija in Francija na ponovno konferenco v Stresi. Na tej konferenci naj bi se na podlagi svoječasni sklepov, da naj bi tri velesile vodijo sporazumno politiko v Evropi, vodili razgovore in pogajanja, kako rešiti abesinski spor mirnim potom. Toda v Londonu pravijo z vso odločnostjo, da na to ne morejo pristati, ker ne morejo dovoliti, da bi se Zveza narodov na tak način izključila od posvetovanj in sklepov v zadevi, ki se je bistveno tiče, ko gre za državo, ki je polnopravna članica te Zveze. Anglija se je že toliko angažirala za prestiž Zveze narodov, da nikakor ne more dopustiti, da bi se abesinska zadeva rešila mimo Zveze ali celo proti njej. Do konference v Stresi torej ne bo prišlo.

Anglija se še vedno ne more odločiti za konkretne garancije v Evropi

Glavno vprašanje v sedanjem momentu pa ni vprašanje kakšnega novega odbora Zveze narodov, ki čisto gotovo ne bo mogel izpre-

meniti položaja, kakor bi ga ne izpremenila tudi ne druga konferenca v Stresi, ampak vse se tiče danes vprašanja sprazuma med Parizom in Londonom. Ministrski svet v Parizu je poslal v London vprašanje, ali se hoče Anglija zavezati, da bo v slučaju, če bi hotela sedanjí položaj v Evropi izriniti Nemčija, nastopila z vsemi svojimi močmi, kakor je nastopila proti Italiji v Sredozemskem morju in v Afriki, da bo Nemčija nirovala. Angleška vlada se je o tem vprašanju posvetovala in tudi formulirala odgovor. Ta odgovor pa bo objavljen šele v soboto, tako da bo šele čez tri dni popolnoma jasno, na kakšen način bo rešena abesinska afra. Toda že danes se izve,

da je angleška vlada v tej prevažni zadevi izjavila, da bo Velika Britanija izpolnila vse obveznosti, katere je nalaga pakt Zveze narodov, ako bi nastopil konkretni slučaj, in sicer z vsemi sredstvi, katere so Angliji na razpolago — seveda če bodo tudi drugi člani Zveze narodov storili isto. Iz tega odgovora sklepajo današnji angleški listi, da se more sedaj govoriti o popolnem sporazumu med Anglijo in Francijo, kar bi seveda bilo ogromnega pomena za nadaljnji razvoj abesinskega vprašanja.

V nasprotju s tem velikim angleškim optimizmom pa francoski listi pišejo, da je angleški odgovor še vedno premo konkretno.

Sueški prekop bodo zaprli

Aleksandrija, 25. sept. Tukaj se je večeraj vsela važna konferenca, katere so se udeležili finančni minister Vahad-paša, juridični svetovalec egiptске vlade Berdavi-paša in ravnatelj uprave Sueškega de Benoit. Kakor se govori v Aleksandriji, je bilo na tej konferenci sklenjeno, da se egiptovski vladi nasvetuje zatvo-

ritev Sueškega prekopa, ako in kadar bi bilo to potrebno. V zvezi s tem je dejstvo, da so egiptovski listi začeli jako ostro pisati proti Italiji.

V Port Said je prispela tretja eskadra angleške sredozemske mornarice.

Nov konflikt na obzorju

Nemške vojaške priprave proti Litvi

Zeneva, 25. septembra. Nad Evropo se zbirajo novi oblaki, ki zahtevajo od velesil veliko pozornost in naglo v odločitvah. Dne 29. septembra se namreč vršijo volitve v Klajpedi. Danes se je zaradi teh volitev vršila v Ženevi skupna konferenca med Lavalom, Edenom, baronom Aloisijem in litovskim zunanjim ministrom Luzurotisom. Kakor znano, so volitve zahtevale tri velesile, ki garantirajo avtonomijo Klajpede. Litovska vlada je s posebno noto dne 13. septembra sporočila Zvezi narodov in pa trem zapadnim velesilam, da se bodo volitve izvršile v redu tako, kakor žele velesile. Nemčiji je bila vsebina odgovora litovske vlade takoj sporočena. Danes pa se je izvedelo, da pripravila Nemčija zelo hude stvari na meji proti Litvi. Dne 21. septembra so se začeli v Vzhodni Prusiji ob Klajpedi veliki manevri nemške armade. Istočasno pa je nemško vojno ministrstvo razposlalo tajno okrožnico vsem podjetjem in ustanovam, da naj sporoče takoj, koliko delavcev bi lahko odpustile za slučaj vojnega konflikta ali pa

preteče vojaške intervencije. Obenem so morale vse tovarne, ki izdelujejo vojne priprave, sporočiti podrobne statistike o tem, koliko delavstva bodo rabile za slučaj vojnih dobav.

Ko se je vršila ta konferenca, je bil povabljen nanjo še avstrijski zunanji minister Berger-Waldenegg. Ni izključeno, da se je obenem s problemom o Klajpedi razpravljalo tudi o položaju Avstrije v slučaju konflikta na vzhodu Evrope.

Nemško-poljsko prijateljstvo čedalje večje

Berlin, 25. septembra. AA. Večeraj so semkaj prispeli kot gostje generala Göringa, ki jih je povabil na lov, poljski princ Radziwil, predsednik parlamentarnega odbora za zunanje zadeve in general Fabrici, inspektor poljske vojske. Listi poudarjajo, da je ta zasebni obisk poljskih državnikov dogodek velikega političnega pomena.

Anglija in Italija sta se premislili?

Drummond zopet pri duceju

Rim, 25. septembra. Danes se je angleški poslanik Drummond zopet zglasil pri Mussoliniju in mu izročil osebno sporočilo angleškega zunanjega ministra Hoarea. Hoare piše, da je srečen, da more reči, da je star prijatelj Italije in želi, da bi se odpravil sleherni nesporazum med Italijo in Anglijo. Duce je zaprosil Drummonda, da naj sporoči Hoareju, da mu je zelo hvaležen za to sporočilo.

preprečiti izvažanje produktov, ki bi jih bil kdo izdelal iz premoga, bakra, kositra in niklja, ki se v Italijo uvažajo iz inozemstva.

Tretji dekret podaljšuje davčne olajšave domačim premogovnikom v Istri in Sardiniji za tri leta.

Iz Pololja je odpotoval 225. pešpolk divizije Gran Sasso na parniku »Sicilia« Za njim odpluje 9 ladij, in sicer »Colombo«, »Liguria«, »Nazario Sauro«, »Aventino«, »Arabia«, »Umbria«, »Merano«, »Cezareo« in »Riva« z 9000 možmi.

Tudi Grčija se pripravlja

Atene, 25. sept. Vlada je pridržala letnik 1934, ki bi bil moral biti danes odpuščen iz vojaške službe.

Vojne priprave Italije

Italijanska vlada je izdala naredbo, na podlagi katere so poklicani na zopetni pregled vsi oni italijanski državljani, ki so bili od leta 1901. do 1914., to je pod Avstrijo, osvobodjeni vojaške službe.

Obenem je izšel dekret, ki ima namen

Predsednik vlade v Črni gori

Belgrad, 25. septembra. Za Nikšić je bil današnji dan velik praznik. Pričakovali so namreč predsednika vlade g. dr. Stojadinovića, ki potuje po Črni gori, ki ga povsod z največjim navdušenjem sprejemajo. Na vseh poslopih so vihrale zastave. Množice so se zgrinjale v mesto z vseh strani in prihajale z zastavami in sprejedi. Množice so predsednika vlade dr. Stojadinovića in njegovo spremstvo pozdravile z viharnimi

manifestacijami. Predsednik vlade se je nekaj trenutkov ustavil v občinskem poslopju, nato pa je s spremstvom odšel k mestu, kjer bodo zgradili novo železniško postajo. Predsednika vlade je sprejimalo veliko število domačinov v pestrih črnogorskih narodnih nošah.

Na kraju, kjer bo stala nova železniška postaja, je bila postavljena častna tribuna. Po blagoslovitvi temeljev in cerkevnen blagoslovu je predsednik vlade nadaljeval pot skozi Crno goro proti Danikovem gradu in Podgorici. Na vsaj poti je prebivalstvo sprejmljalo predsednika dr. Stojadinovića in njegovo spremstvo z izrazi globokega spoštovanja in navdušenja. Predsednik vlade si je na mah osvojil srca in zaupanje vsega prebivalstva.

Zanimiv je proglaš, ki ga je objavil župan Nikšića, ki tolmači ne le čustva svojih občanov, marveč razpotoženje vse Crne gore. Proglas pravi: »Mi ne vidimo v dr. Stojadinoviću samo velikega državnika, marveč pred vsem nam sorodnega moža, ki razume naše težave, ki obžaluje zapašavljanje enega najlepših in najmočnejših dinarskih predelov naše domovine in ki popolnoma razume naš potrebo.«

Dunajski vremenski napoved: Deževno, pade temperatura in poslabšanje vremena.

Zagrebski vremenski napoved: Prehodno poslabšanje vremena je mogoče zlasti v zapadnih delih države.

(kar je dejansko čisto izključeno), je riziko vojne za obe strani jako velik. Mi nočemo žaliti ne ene ne druge strani, ker cenimo tako tradicionalno silo Anglije, kakor mlade moči, ki jih je znal zbuditi v Italiji genij Mussolinija, ampak hočemo dati samo izraza svojemu mnenju, da bi obe državi veliko tvegali, če bi se zaradi Abesinije v resnici hoteli spopasti. Ako bi Angleži odrezali italijanski armadi, ki se nahaja sedaj v Etiopiji, povratek v domovino, bi bila le-ta prisiljena, da se, če le mogoče, prebije skozi Abesinijo na eni strani v Sudan, na drugi v Egipt, kar bi bilo sicer zelo naporno podjetje, a nikakor ne neizvršljivo in bi prizadelo Angležem velike težave, da ne govorimo o izgubah, ki bi jih brez dvoma moralo utrpeti angleško brodovje v Sredozemskem morju, če bi bila Italija prisiljena rešiti se iz takega težkega položaja. Pa tudi iz Libije, kjer ima Italija že

zdaj armado 50.000 mož, bi se mogel tvegati vpad v Egipt in bi italijanska letala, ki predstavljajo prvovrstno silo, ne ogrožala samo Aleksandrije ali Kaire, temveč tudi Sueški prekop, kjer se tudi s primeroma majhnimi sredstvi da prizadeti nasprotniku velika škoda. Seveda bodo Angleži rekli, da bi ta škoda bila le začasna in da bi Velika Britanija končno le nadvladala svojega nasprotnika — toda komplikacije, ki bi jih brez dvoma rodil tak odpor Italije, bi zlasti v Egiptu ne bile lahke, pa bi tudi v ostali Afriki lahko imele težke posledice, saj je menda znana stvar, da afriška plenoma tudi angleškega gospodarstva ne prenašajo s prevelikim navdušenjem. Pamet torej narekuje obema partnerjema, da se sporazumeta na kompromis, ki bi zadovoljil interese obeh držav in tudi Evropo varoval najhujše katastrofe, pred kakršno še nikoli ni stala.

Akademski mladina prihaja

Ljubljana, 25. septembra.

Danes se je pričel vpis v zimski semester na univerzi. Mladi abiturienti prihajajo, da zadobe akademsko državljanstvo. Za njimi pa bodo prišli tudi ostali, ki pojejo letos v drugo, tretje, četrto leto akademskega življenja. Postojno ob odprtih vratih naše Almae matris in pregledno vrste njenih državljanov, ki stopajo skozi nje.

Do prevrta je moral slovenski abiturient od doma, da si v tujini nabere visje izobrazbe. Sli so na Dunaj, v Gradec, v Prago. Niso vsi mogli, ki bi radi, in ti, ki so sli, so težko živeli. Po dolgih borbah smo Slovenci po vojni dobili lastno univerzo. Mnogo jih je do danes slo skozi njo. Že petnajst akademskih generacij; letos prihaja šestnajsta.

Poleg znanstvene in poklicne izobrazbe, ki jo nudi, je univerza tisti kraj, kjer si akademska mladina v svobodnem okolju akademsko avtonomije ustvarja lastno, nad vse pestro akademsko življenje. Zaradi svobodnega ozračja, ki se je mino vseh temeljnih sprememb v ostalem življenju na univerzah po svetu v večji ali manjši meri vzdalo do naših dni, obramba univerza in njena akademska mladina bitno kulturno življenje svojega naroda tudi v tistih razdobjih, ko vrtnice javnega življenja strizejo narodnemu kulturnemu in življenjskemu razmahu peruti in ga duše. Bili smo priča, ko je slovenska akademska mladina v polpretekli zatoneli dobi ogorčeno protestirala in odločno manifestirala za svobodno življenje svojega naroda. Pa tudi sicer je naša akademska mladina kljub vsem gmotnim težavam v vsej dobi civilna živahno akademsko življenje. Univerza ni bila le živ odsev narodovih stremenj in borb, temveč tudi podoba in križišče svetovnih idejnih tokov svojega časa. Kot vse kulturno in javno življenje slovenskega naroda se je gibalo tudi življenje naše akademske mladine vedno — včasih bolj, včasih manj izrazito — v smeri svetozorne opredeljenosti, le da je številčno razmerje bilo neskladno z razmerjem v našem ljudstvu. To pa zato, ker slovenski kmet in sploh slovenski mali človek po večini niti na lastni univerzi ne zmora stroškov študija. Pa kljub temu, da je velika večina slušateljev naše univerze iz mesečanskih krogov, odkoder prinašajo s seboj malo ali pa sploh nič verske in narodnostne tradicije ter vzgoje, je vendar na naši univerzi predstavljal katoliška akademska mladina idejno najbolj izoblikovano in aktivno, mnogokrat tudi številčno najmočnejšo skupino. Prejane dni edini idejni nasprotniki svetozorno katoliški usmerjenih akademikov — napredni liberalni akademiki, kljub svoji običajni številni premoči in najrazličnejšim sredstvom ter kljub boljšemu gmotnemu položaju svojih pripadnikov, niso nikdar pokazali toliko idejne moči in življenjske odpornosti. Danes se obenem z ostalimi posledicami liberalizma v svetu razkrajajo tudi njihove vrste.

Marksiistični akademiki po slovenski univerzi ni bilo mnogo. Številčno so narasli šele zadnja leta. Liberalni, laični in protislovenski lažni nacionalni učni in vzgojni sistem na srednjih šolah, ki se ga prejšnji režimi poostriili do skrajnosti, zabranitev dijaskih katoliških organizacij, prislino članstvo v strankarskih organizacijah in končno ves sistem našega javnega življenja — vse to je izravalo mesečanski dijaski mladini se zadnji odstotek verske in narodne zavesti in hkrati vzgajilo mnogo hinavstva. V te vzgojne ruševine in idejno zmedo ter nestobodo je vrgel svoje mreže komunizem. Odločilni faktorji šolske vzgoje tega se opazili niso ali pa so vse to razdeljaje mirno gledali. Sleherna aktivnost s strani vernega katoliškega dijastva in s strani katoliških vzgojiteljev, ki bi edina lahko zastavila ta razkrojevni proces, je bila nasilno zatrita ali pa že vnaprej

onemogočena. Medtem pa je preplavljala naše šole materialistična (tudi v nebenikih) literatura, propagandne brošure, listi itd.

Ta razkorj je vplival tudi na tok našega akademskega življenja. Dediščino liberalizma je prevzomal njegov mlajši kulturni sorodnik »radikalni marksizem«. Akademsko vrste so se sprevrgele v dve novi fronti: v slovensko-krščansko in nenarodno-materialistično. Kljub začetni zmedbi ob pregrupiranju v nove smeri se je takoj razvil oster boj dveh svetov, ki je dajal pečet vsemu nadaljnemu akademskemu življenju na naši univerzi. Protikomunistična fronta katoliških akademikov je začela odločno borbo proti načelnemu hinavstvu in zlobi, ki jo je — prej nepoznano — vnajal v akademsko življenje »prikrite komunistični element. Odkrivali so pravo vsebino komunističnih kritike o »neodvisni slovenski fronti« (ki je v polpretekli času postala in je se danes priljubljena tudi nekaterim »pokretom« izven univerze), o »enotni fronti vseh studentov«, o »borbi proti vojni in fašizmu«, o »slovenski borbenosti marksističnih borec« itd. Navidezni slovenski radikalizem, — spomin iz dobe akademskih protestnih manifestacij, v katerih so se komunisti sramotno skrivali za hrbiti pravil slovenskih fantov iz katoliških vrst in od tam metali svoje letake — ki ga komunistični akademiki hinavsko katejo pri vseh, tudi skupnih akademskih akcijah in zborih (n. pr. pri akciji za univerzitetno knjižnico. Ko pa je letos v juliju v Belgradu dokončno izposlovala knjižnico delegacija katoliške »Akademske zveze«, so v ljubljani komunisti iz zavisti skušali proti delegaciji organizirati protestno zborovanje), je hinavsko preračunano sredstvo za lastno privlačnost.

Ko je v našem narodu bilo skoraj vse ljudsko kulturno življenje zatrito, so je na slovenski univerzi vršila ostra kulturna borba mladih ljudi — borba med krščansko in protikrščansko mladino. Zunanji odsev tega boja in oblikovanja je bila na strani katoliške mladine brošura »Zarjano« v mlade zarjave v jeseni 1933, publikacija »Povsed Bog« ob 40 letnici »Danice« maja 1934. Najmočnejši izraz tega boja pa je udaren in idejno izklesan list katoliških akademikov »Straža v viharju«, ki je prvič izšel lansko jesen, katerega prvi letnik je bil zaključen z letošnjim junijem in se obeta z letošnjim oktobrom drugi letnik. Približno vzporedno pa je iz marksistične strani izšla brošura »Borec, mesečnik »Nova mladina« (izšla samo prva številka leta 1934) in »Akademijski glas«, ki je iz »srebrazarjih« prešel lani v marksistične roke in do konca junija letošnjega leta izvrševal svoje marksistično poslanstvo pod »strokovno-informativno« firmo, pred kratkim pa se združil z marksistično »Solidarnostjo« in »Ljudsko pravico« v skupen, neakademijski konzorcij.

Nastop »Straže« in »viharju« je na naši univerzi zaključil razdobje idejne nejasnosti, potegnil ostre črte ločilnice in postavil zahtevo po prenosu akademskega življenja iz hinavske neodkritosti na osnovo odkrite svetozorne opredelitve. Ob enem s »Stražo« pa raste nov, od vseh vojnovnih morda idejno najbolj izklesan, borben in v stremjenjih sodoben katoliški pokret slovenskih akademikov. Okrepjen po mogočem evharističnem kongresu, oživiljen po obilnih kongresnih sadovih, pa samozavesten po lepem dijaskem taboru na gori Oljki stopa mladi katoliški rod v novo akademsko leto. V ljubljani ga spremlja ogromna večina slovenskega ljudstva in s svojo odločnostjo je ob njem nepregledna armada slovenskih fantov in moč, s katerimi skupno je katoliška akademska mladina v junjski evharistični noči z gorečimi plamenicami v rokah korakala na Stadion.

To je obrambni zid, ki jamči za krščansko bodočnost slovenskega naroda in za lepo bodočnost naše države!

ročil s švedsko princeso Ingrid, ki je hči švedskega prestolonaslednika. Tako vežejo tudi rodbinske vezi tri velike skandinavske države, ki imajo itak že mnogo skupnosti v svojem socialnem in gospodarskem življenju. s

Ko praznuje Danska svoj narodni praznik, se temu slavju pridružujemo še mi želeči kralju kot narodu še dolgo vrsto let uspešnega dela, kakor so bila plodonosna dosedanja leta.

Volitve v TOI

Belgrad, 25. sept. AA. Minister za trgovino in industrijo je v soglasju s predsednikom ministrskega sveta na podlagi odstavka 2. člena 1. zakona o odložitvi volitev v trgovinske, industrijske in obrtniske zbornice in glede na člen 18. in člen 39. uredbe o volitvah svetnikov trgovinskih, industrijskih in obrtniških zbornic sprejel sklep, da je treba pristopiti k volitvam svetnikov trgovinskih, industrijskih in obrtniških zbornic.

V to vrsto je minister za trgovino in industrijo zahteval od vseh gospodarskih zbornic, naj mu čimprej stavijo utemeljene predloge o roku teh volitev na njihovem področju.

„Nočemo več policijskih volitev!“

Pariz, 25. sept. AA. Znani francoski novinar Pierre Parahpe je objavil v zadnjem času v listu »Republique« devet zaporednih člankov po svojih vtisih iz Jugoslavije. V današnji številki piše o notranji politiki dr. Stojadinovičeve vlade in že v naslovu podružuje te besede, ki jih je rekel predsednik jugoslovanske vlade: »Nočemo več policijskih volitev. Zelim se vrniti v miru k režimu svobode.« V prihodnjem članku bo g. Parahpe pisal o jugoslovanski opoziciji.

Nova španska vlada

Madrid, 25. septembra. Kriza, ki je izbruhnila v španski vladi zaradi katalonske avtonomije, je danes končana in se je sestavil nov kabinet. Ministrski predsednik in finančni minister je Capa prieto, zunanji minister Lerroux, pravosodni in delavskega minister Salmon, vojni minister Gil Robles, mornariški minister Rauhola, notranji minister Pablo Blanco, naučni minister Rocha, javna dela in promet Lucia, kmetijstvo, trgovina in obrt Martinez Velasco. Katoličani in radikali so obranili v vladi svoje odločno stališče kakor doslej.

Domači odmevi

Mladina na plan

»Zajednica«, radikalni organ, ki izhaja že nekaj časa v Zagrebu, je objavila pod naslovom »Tudi mladina se mora organizirati«, članek, v katerem poziva mladino, naj strne svoje vrste in stopi z navdušenjem v JRZ. Listi, ki so bili kdaj organizirani v radikalni stranki, vedo, da so radikali vselej gledali na to, da si vzgajajo zrel in sposoben naraščaj. Stari politiki in tvorci niso hoteli ohraniti monopola v stranki zase, kakor niso hoteli ohraniti monopola vladanja in pozneje nacionalizma. Računali so z vsemi činitelji v državi in v stranki se posebej z mlado generacijo. Ta mlada generacija je dala predsednika današnje vlade dr. Milana Stojadinovića, a poleg njega še drugega predstavnika mlade generacije, to je ministra šum in rud, g. Gjura Jankovića. Moč današnje vlade sloni tudi na mladih in odločnih silah. Prav tako je ravnala vselej Slovenska ljudska stranka; pa tudi jugoslovanska muslimanska stranka ni posegala nič manj pozornosti vprašanju naraščaja. Mladina ne sme s prekrizanimi rokami gledati na delo starejših. Ona mora na delo in organizirati sama sebe ter strniti svojo vrsto. Naloga starejših je, da ji dajo moralno pomoč in da ji pokažejo pot, po kateri mora hoditi.

Jevtičevci se bojijo med narod

Iz Novega Sada poročajo, da so člani Jevtičevega kluba dr. Branko Baričević in Dobroslav Jevdjević, ki so na glasu ideologov tega kluba, nameravali prirediti v novosadskem in titelskem okraju več političnih shodov. Nazadnje je dr. Baričević izjavil, da so sestanki odloženi, ker se jih ne more udeležiti Dobroslav Jevdjević; on sam pa noče nastopiti med ljudstvom.

Dr. Vilder priznava

Med nekaterimi zagrebškimi in belgrajskimi listi se je razvila precej ostra polemika o poslanstvu, ki ga je opravil v Belgradu dr. Večeslav Vilder. Neki belgrajski list je trdil, da je prišel dr. Vilder v Belgrad samo kot vodja bivših samostojnih demokratov, torej ne sporazumno z dr. Mačkovičem, predsednikom seljačko-demokratske koalicije. Dr. Vilder naj bi bil na svojo roko in v imenu samostojnih demokratov iskal zveze z ljudmi izven združene opozicije. Dr. Vilder je dal nekemu zagrebškemu listu pojasnilo, v katerem pravi, da so bili njegovi sestanki v Belgradu samo informativnega značaja. Na dnevnem redu niso bile nikake konkretne rešitve, ker ni imel on za to pooblastila od vodstva seljačko-demokratske koalicije, t. j. od dr. Mačkovića. S predstavniki združene opozicije je imel dva sestanka, ki sta rodila pismo na dr. Mačkovića. Na podlagi tega pisma naj bi stedihi konkretni razgovori o nadaljnjem sodelovanju združene opozicije. Dr. Vilder kočno priznava, da se je setal z g. Acom Stanojevičem, predsednikom JRZ. V svoje opravičilo dodaja, da on ni dal pobude za sestanke združene opozicije.

Demagoštvo marksistov

»Delavska politika« pravilno ocenjuje novo politično grupacijo — zvezo bivših radikalov, muslimanov in bivše Slovenske ljudske stranke. Ta zveza je v očeh delovnega ljudstva popolnoma naravna in le najna posledica političnega razvoja v naši državi. Ta zveza pomeni ozdravljenje in razčiščenje dosedanjega brezidejnega kaosa, ker prinaša s seboj jasnost v polit. dejanjih in njihovo pravilno diferenciacijo. Močne in idejno enotne grupacije nujno vodijo k pravilnemu ocenjevanju in reševanju vseh perečih gospodarskih, socialnih in političnih vprašanj. Da ne bo nesporazuma: dve fronti. Na eni strani sedaj združene meščanske stranke (!) — na drugi strnjena fronta delovnega ljudstva. »Fronte« smo že vajeni, zato nas ta nova fronta ni prav nič presenetila. Fronte je lahko postavljati, glavno je, da stoji moško pokonec prve vrste, da se praznina zadaj ne vidi. Nismo pa pričakovali niti od »Delavske politike«, ki v svojem demagoštvu ne izbira sredstev, da si bo upala svoje lastne bravelce, ki vendar gledajo z odprtimi očmi, tako potegniti in jim natresti trditve, da je JRZ zveza meščanskih strank. Med katero narodno plat so pristaši JRZ najprej stopili? Odkod se je najprej čula beseda novega ministra dr. Kvečka? Z deželo, iz ljudstva samega. Kje prireja shode minister Jankovič? Ali ne prav med ljudstvom? Mar ni moral ministrski predsednik Stojadinovič v Plevlju pred množico ugovoriti, da je prav on prvi ministrski predsednik, ki se je potrudil in Sandžak, med ta bedni narod? Mar spada n. pr. zahteva po popolnem zavarovanju delavstva, ki jo vsebuje program JRZ, v program meščanskih strank? Morda bo »Delavska politika« kmalu spoznala, da se danes z demagoštvom ne postavljajo več fronte.

Podpisi za amnestijo

Dan za dnevom dobivamo od naših prijateljev in naročnikov vprašanja in dopise, kaj je z akcijo nekaterih akademikov in akademičark, ki pobirajo po Mariboru podpise za »amnestijo vseh političnih kaznjencev«. Obrnili smo se na klub mariborskih katoliških akademikov v Mariboru »Panonija« in smo dobili sledeča pojasnila s prošnjo, da jih priobčimo:

Kolikor je znano, ne pobirajo teh podpisov samo v Mariboru, temveč tudi po drugih krajih Slovenije. Navodilo za pobiranje podpisov je podpisal g. dr. Joža Vilfan, ki je znani organizator političnih sestankov proti nosilcu marksistične liste za volitve dne 5. maja v narodno skupščino. Takrat je nastopil g. dr. Vilfan proti socialisti Topaloviču in se zavzemal za radikalnega marksista dr. Miša Kanclerovića. Ker je dejstvo, da iz Slovenije ni drugih političnih kaznjencev kot komunističnih, je upravičeno mnenje, da gre pri vsej zadevi podpisovanja za amnestijo političnih kaznjencev za akcijo radikalno marksističnih ljudi. — Klub mariborskih katoliških akademikov »Panonija« nima s to akcijo prav ničesar skupnega. Vso akcijo vodijo v Mariboru le akademiki, člani »Društva jugoslovanskih akademikov«. To društvo združuje deloma »napredne«, po večini pa marksistično orientirane akademike.

To pojasnilo »Panonije« priobčujemo zato, da damo pojasnila oim, ki jim je bilo nabiranje podpisov nejasno in ki so se radi tega obračali na »Slovenca« za pojasnilo.

Težave opozicije

Belgrad, 25. sept. m. Član vodstva bivše demokratske stranke Milan Grol bo jutri odpoval v Subotico in od tam v nedeljo v Sento, Kanizo, Ado in Horgoš, kjer bo imel razne konference. Milan Grol potuje v vojvodino zopet zaradi sporov, ki so izbruhili med vojvodinsko opozicijo in bivšo demokratsko stranko zaradi delovanja vojvodinske opozicije.

Organiziranje JRZ

Belgrad, 25. sept. m. Član izvršilnega komiteta organizacijskega odbora JRZ Aca Stanojević se je danes v tajništvo JRZ setal z bivšim ministrom Mišo Trifunovičem, Krsto Miletičem, ministrom za gozdove in rudnike Jurijem Jankovičem ter z nekaterimi prvaki JRZ. Stanojević ostane v Belgradu dalj časa. Bivši minister Miša Trifunovič, enako tudi Krsto Miletič sta po navodilih Ace Stanojevića odpovala v notranjost Srbije, kjer nadaljujeta organiziranje JRZ.

Izvršilni komitet organizacijskega odbora JRZ je pooblastil dr. Lazo Markovića, naj izdela pravilnik za organizacijo glavnega tajništva JRZ in banovinskih tehničnih tajništva te stranke.

Zaboljšanje naših železnic

Belgrad, 25. septembra. m. Ministrski svet je odobril radiboljšanje železniškega prometa v državi kredit 12,296.865 Din. Od tega kredita je določenih zaboljšanje železniškega prometa na področju ljubljanskega železniškega ravnanjstva 1,217.107 Din.

Osebnosti

Belgrad, 25. sept. m. Napredoval je v 6. pol. skup. ekonom 7. pol. skup. Albert Zavodnik v kaznilnici v Mariboru. —Upokojen je dr. Josip Tigar, višji svetnik 4. pol. skup. I. stopnje pri ravnateljstvu drž. železnic v Ljubljani. — Premeščen je na prošnjo k okrožnemu sodišču v Ljubljani Alojzij Žalokar, pristav 8. pol. skup. dosedaj pri okrajnem sodišču na Brdu.

Intervencije g. Žebota

Belgrad, 25. septembra. m. Davi je prispel v Belgrad bivši poslanec Franjo Žebot in je pri posameznih ministrih interveniral glede raznih gospodarskih in socialnih zadev mesta Maribora in mariborske okolice.

Obisk franc. parlamentarca

Belgrad, 25. septembra. m. Semkaj je prišel član francoskega parlamenta ter član odbora za zunanje zadeve gosp. Peze. Ta je prišel obiskat svoje prijatelje in si bo ob tej priliki tudi ogledal lepote Jugoslavije.

Naš izvoz v Italijo

Belgrad, 25. sept. AA. Po dosedanjem sklepu kmetijskega ministristva so morali železnice pošiljati perutnine v Italijo pošiljati samo brez Rakel in Sušak. Ta omejitev je z najmočnejšim sklepom kmetijskega ministristva razveljavljena. Odslej bo mogoč prevoz perutnine v Italijo tudi čez državne obmejne postaje Jesenice—Podbrdo.

Francišanski kongres v Zagrebu

Zagreb, 25. septembra. b. Davi ob 15.30 je prispel v Zagreb v spremstvu banjaluskega škola Josipa Garića, general francišanskega reda, o. Leonard M. Bello, da se udeleži profesorskega kongresa slovenskih francišanskih provinc, ki se je pričel danes in se bo vršil do 29. t. m. pod protoktoratom hrvatskega metropolitana nadškofa dr. Ante Bauerja, ob priliki proslave 700 letnega delovanja o. franciškanov v hrvatskih krajih. General je bil zelo slovesno sprejet in je sporočil pozdrave in blagoslov svetega očeta. Na kongresu v bivši cerkvi hrvatskega sabora je prvi predaval dr. Bulić, profesor na francišanski univerzi v Rimu o »Scotovi šoli v preteklosti in danes«, potem dr. Jeličić o »Nasi teološki filozofiji« in končno dr. Vyskočil o »Primenitvi Duns Scotovi učel v naših temeljnih filozofskih predavanjih«. Znanstvena predavanja se bodo vršila še v četrtek in petek od 9 naprej in popoldne od 5 naprej. Predstavniki inozemskih delegacij bodo govorili na svečanem zborovanju v nedeljo 29. t. m. ob 4 popoldne v dvorani hrvatskega Sokola.

Drobne vesti

Rim, 24. sept. Znani pisatelj Giovanni Papini je imenovan za profesorja italijanske književnosti na vseučilišču v Bologni.

Meta, 25. sept. AA. Ekspresni vlak Rim—Amsterdam je v tukajšnji okolici zavozil v tovorni avtomobil. Avtomobil je bil natovoren z opeko in je pravkar vozil čez tir. Dve osebi sta ubiti, dve drugi hudo ranjeni.

Pariz, 25. sept. AA. V neka vasi pri Bayonnu je zblaznela mlada mati in obesila na tenjo vrvi svojega 4 mesece starega otroka. Ko se je mož vrnil s polja, mu je žena vsa obupana planila nasproti z vzklikom: »Brž! Obesila sem našo malo!« Nesrečno mater so najprej artirali, potem pa prepeljali v umobolnico.

Pariz, 25. sept. AA. Ponedeljek je bil spet dan avtomobilskih nesreč na Francoskem. Pri Chateausalinsu se je prevrnil neki motociklist in se smrtno nevarno pototkel. — V Chalonsu na Marni je neki avto povozil železničarja in ga pri prič ubil. — V Parizu je trčil neki kolesar v avto. Kolesar se je ubil, šofer je nevarno ranjen. — Pri Algeru sta trčila dva avtomobila; neka ženska se je ubila, štiri osebe pa so nevarno ranjene. — V Anzoulemu je avto povozil tri pešce; eden je podlegel, dva sta pa nevarno ranjena.

Pariz, 24. sept. AA. V Havru je neki avto povozil 3 otroke. Eden izmed njih je obležal na mestu mrtve, druga dva so pa nevarno ranjena pripeljala v bolnišnico.

Hmeli

Zalec, 25. septembra. Pri neizpremenjeno živahnem zanimanju in povpraševanju so se cene za najboljši in tudi v barvi brezhibno blago nadalje ocvrstile ter se plačuje že tudi do 30 Din za kg. Za drugovrstno blago pa je trenutno manj povpraševanja, ker so se tudi danes dovažale, prevzemale in odpremale obilne količine letošnjega pridełka in ker kupci pričakujejo v kratkem novih naročil.

Zatec, 25. septembra.

Kupčija iz prve roke je prav mirna, vendar s polagoma nadaljuje v nakupovanjem in plačuje po 30—35 Kč t. j. 54—63 Din za kg, vse le boljše in najboljšo blago; semtertje pa pride tudi že do za ključka po nižjih cenah, Zaključna tendenca je mirna. Prav tako je v Roudnici in Čstoku zanimanje in povpraševanje zelo popustilo ter se nadaljuje z nakupovanjem le v manjšem obsegu in plačuje po 22—23 Kč t. j. 40—42 Din, izjemoma tudi še nekaj čez za kg.

Danski narodni praznik

V četrtek, dne 26. t. m. praznuje danski kralj Kristijan X. svoj 65. rojstni dan. Ta dan bo danski narod zopet pokazal svoje simpatije do kralja in kraljevske hiše. Saj nam je že 60 letnica kralja pokazala, kako velike simpatije uživa danski kralj med svojim narodom. Te simpatije so tako splošne, da ni izvzeta nobena plast naroda. Omenjamo samo dejstvo, da so tudi socialni demokrati ob 60 letnici kralja, torej pred 5 leti, pokazali, kako vi-

soko cenijo in spoštujejo svojega kralja. Pod vodstvom kralja Kristijana je Danska srečno prebredla čase svetovne vojne in je povečala svoj teritorij s priložitvijo Šlezvika, ki ga je izgubila leta 1864. V dobi njegovega vladanja je Danska izgradila svoje gospodarstvo in pokazala na vseh polih ljudskega udejstvovanja znaten napredek, ki bo prišel v korist tudi drugim.

Danski kralj, ki je obenem tudi kralj Islandije, ki je z Dansko vezana po osebnih uniji, je nastopil po nenadni smrti svojega očeta Friderika prestol dne 14. maja 1912. Pokazalo se je, da novi kralj ne mara vladati avtokratično, ampak se je držal običajev, ki vladajo v parlamentarnih monarhijah ter se ni dosti vmešaval v politiki. Edino po vojni leta 1920 je prišlo do nesporazumov med njim in vlado, vendar ti nesporazumi niso imeli nobenega vpliva na nadaljne razmerje kralja do ljudstva. Danski kralj je ozko zvezan tudi z Norveško, saj je njegov brat Haakon kralj Norveške. Poleg tega pa se je njegov sin Friderik letos po-

Znanstveno priznan,

zdravniško preizkušen

SARGOV

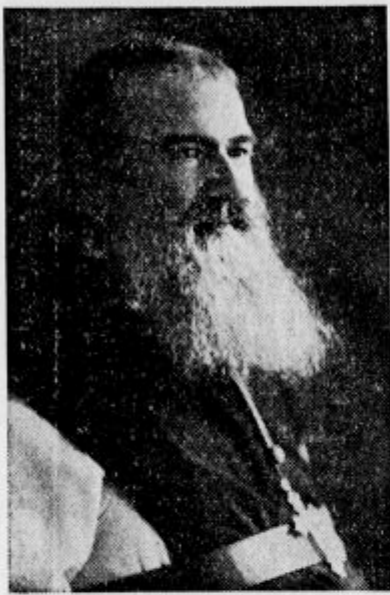
KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Jubilej trapistovskega opata

Rajhenburg.

Praznik sv. Bernarda je bil letos v rajhenburskem samostanu posebno slovesen. Obhajali so 25 letnico opatovanja mil. g. Placida Epalle. Želeli so, da bi se slovesnost vršila samo v krogu samostanske družine, zato ni bila objavljena širšemu občinstvu in udeležilo se je le poleg nekaterih opatov le nekaj bližnjih duhovnikov in redovnikov. Iz Rima je prišel kot zastopnik generalnega opata opat Bernard Barroux, iz Stične mil. g. opat dr. Avguštin Ko-

retelec s č. p. Gerardom, iz Avstrije mil. g. Gregor Eisvogel, opat samostana Engelszell pri Linzu, iz Francije č. p. Evgen, prior samostana Aiguebelle, iz Belgrada pa p. Bédard, predstojnik asumpcionistov.

Prav lepo je bilo. V prvi vrsti seveda oficiji v cerkvi ki so pri cistercijanih vedno tako genljivi. Središče slavnosti je bila pontifikalna sv. maša, ki jo je opravil slavjenec. Po evangeliju je univ. prof. mons. dr. Ujčič govoril tako, kakor zna le on, kakšne lastnosti zahteva sv. Bernard pri opatu ter je obenem kazal na vrline slavljenca. Cerkvene slavnosti so se za-

vršile popoldne s slovesnimi pontifikalnimi večerjicami.

Prejšnji večer so prišli tukajšnji gasilci s svojo izvrstno godbo, ki je na dvorišču izvajala svojo umetnost, dočim je na bližnjem gričku g. Rainer, bivši postajnačelnik, palil umetni oženj in spuščal rakete, ki jih je bil sam napravil, nekoliko više pa je grmel strašni rajhenburski »kanon«. — K slavnostnemu obedu se je zbralo poleg samostanske družine, ki šteje blizu 100 članov, kakih 20 povabljenec. S posebnim dovoljenjem generalnega opata so smeli ta dan jesti ribe in vsi menihi so smeli govoriti med seboj. Iminenit je bil latinski nagovor mons. dr. Ujčiča, ki je končal z voščilom: »Antequam ingredieris coeleste Jerusalem, videas annos Mathusalem!« Meniški zbor je zapel Bajukovo: »Krepko, posem, dvigni se in še več drugih. Prečitale so se tudi nekatere izmed mnogih došlih čestitk, tako od francoskega ministra v Belgradu in od njegovega atašeja, od naših sobratov v Afriki itd. Od samega papeža je prišla sledeča brzobjavka: »Sv. oče ti čestita k 25 letnici tvoje opatovske blagoslovitve, ti želi rast v kreposti in obilno zaslug ter blagoslovi tebe in tvoje menihe. Kardinal Pacelli«

Mil. g. Placid Epalle se je rodil l. 1876 v Marlesu blizu Lyona. Rodbina Epalle je dala sv. Cerkvi več duhovnikov, misijonarjev in redovnic, med njimi tudi škofa-mučenca. Prvi rajhenburski opat je bil stric sedanjega ter ga je pripeljal sem kot 13 letnega dečka. Mladenič je v samostanu dovršil vse gimnazijske in bogoslovne šole, je postal duhovnik in po smrti prvega opata so mu ga menihi 15. novembra 1910 izvolili za naslednika. Ker se je že izza mladih let naučil slovenščine, se je tukaj povsem udomačil. Odlčuje ga izredna modrost, treznost, razsodnost. Ne govori mnogo, a veliko misli. Koliko stori za reveže, ve samo Bog. Na zunan se njegovo delovanje ne vidi mnogo, tem bolj pa skrbi za notranje življenje samostana. Vedno je bil v najboljših odnosih do škofa in svetnih duhovnikov, zato ga je imenoval pokojni vladika Karlin za konzistorijalnega svetnika.

Njegovo veliko delo je tudi naselbina slovenskih trapistov v Afriki, ki se prav lepo razvija. Tam so postali Slovenci in Arabci najboljši prijatelji. Rajhenburski samostan pa je tako prenapolnjen, da mora zadnji čas prošnje za vstop kar drugo za drugo odklanjati. Tako Bog blagoslavlja delo gospoda opata Epalle. Naj bi ga ohranil in njegovo delo blagoslavljal še mnogo let!

Prosvetni praznik v Ljutomeru

Ljutomer, dne 25. septembra.

Ljutomer je večeraj s svojo okolico doživel praznik vstajenja katoliške prosvete. Domače Prosvetno društvo je namreč slovesno slavilo 35 letnico svojega obstoja in 10 letnico katoliškega doma. Katoliški dom se je že v soboto odel v slavnostno obleko. Ves je bil v zastavah in vencih. Večeraj pa se je okoli tega našega hrama katoliške prosvete zbrala tisočglava množica veselih fantov in deklet in obujala spomine desetih let. Samo veselje si videl na licih te mladine. Dekleta so bila večinoma vse v narodnih nošah, da jih je bilo res lepo pogledati. Vsi pa s šopki rdečih nageljnov, znamenjem mladosti in korajzje.

Ljutomer je večeraj s svojo okolico doživel praznik vstajenja katoliške prosvete. Domače Prosvetno društvo je namreč slovesno slavilo 35 letnico svojega obstoja in 10 letnico katoliškega doma. Katoliški dom se je že v soboto odel v slavnostno obleko. Ves je bil v zastavah in vencih. Večeraj pa se je okoli tega našega hrama katoliške prosvete zbrala tisočglava množica veselih fantov in deklet in obujala spomine desetih let. Samo veselje si videl na licih te mladine. Dekleta so bila večinoma vse v narodnih nošah, da jih je bilo res lepo pogledati. Vsi pa s šopki rdečih nageljnov, znamenjem mladosti in korajzje.

Popoldnaska akademija je prinesla nekaj novih točk v programu. Fantje so izvajali simbolične vaje po napevu »Morski zvezdica, dekleta pa po napevu »Nebo žaric. Dekleta so odnesla prvenstvo. Ugajala je zborna deklamacija »Mi smo otroci iz zarje ojemc. Pevski zbor je pod vodstvom g. organista Fotočnik-a zapel Ferjančičevo pesem »Krasan je prapor naš razviti in Hudovernikovo »Našo zvezdo«. Gosp. kaplan Trobina pa je zapel solo krasni Schubertov »Ave Maria«. V drugem delu slavnostne akademije pa so društveni člani uprizorili misterij »Teofil«, ki je enako ugajal. Vsi igralci so bili v svojih vlogah prav dobri, posebej je ugajala Marija z Jezuškom. Po akademiji se je na vrtu katoliškega doma razvila prijateljska zabava ob zvokih domače ljutomerske godbe.

Vojaška kapelica v Judenburgu

Dodatno k članku o njej v »Slovenec« dne 22. t. m. sporočam:

Za dopolnitev kapelice, zlasti vklesavanje imen, ki so nad dve tretjini naša, manjka približno 17.000 Din. Da se bo res pri nas kaj zbralo, prosim vse župne urade, zlasti ljubljanske škofije, naj bi priporočili pribodno nedeljo vernikom, naj v ta namen med seboj zberejo in župniku izročijo prispevke, ta pa jih vsaj do 15. X. pošlje škof. ordin. v Ljubljani z označbo »za Judenburg« da bo mogel škof. ord. do 27. X. zbirko tja poslati.

Blagoslovitev kapele bo v Judenburgu v nedeljo 27. X. t. l. Zelo primerno bi bilo, da bi od nas tam nastopilo večje zastopstvo, po možnosti s pevskim zborom! Ker pa je bojevniska zveza danes razcepjena ozir. razpuščena, čas pa kratek, vabim podpisane, da se z dopisnico meni do t. X. priglasi, kdor bi želel in mogel iti 27. X. v Judenburg. Obenem sporočite želje. Name se namreč obrača judenburški odbor v tej zadevi, zato ne morem odkloniti sodelovanja. Potrudil se bom, da bo naš delež pri tem odličnem delu krščanske ljubezni do naše krvi v sosedni tujini časten. Zglasite se mnogi, stroški ne bodo velik! Poskrbite, stari vojaki, zlasti Janezi, da bo hitro zbran in odposlan znaten dar v spomin tovaršem, v čast slovenskemu imenu!

Hafner Jernej, župnik.
Stari trg pri Ložu.

Šušteršič se ni pritožil

Maribor, 25. septembra.

Danes je potekel termin za vložitve revizije in priziva, ki ga je napovedal zagovornik na dosmrtno ječo obsojenega Šušteršiča Ivana. Vendar pa do danes tega priziva in revizije ni vložil. Ker se je tudi državni pravnik zadovoljil z obsodbo morilca žene in otroka, je postala sedaj sodba pravomočna in za Šušteršičem se bodo te dni zaprla vrata mariborske kaznilnice do njegove smrti.

Dejstvo, da se obsojenec ni poslužil zadnjega leka, ki mu ga pravica dovoljuje, da bi s tem vendarle dokazal svojo nedolžnost, ki jo je pri razpravi tako trdovratno zavračeval, je dokaz, da je svojo veliko krivdo indirektno priznal.

3500 vagonov jabolk iz Slovenije

Ljubljana, 24. septembra.

Naše sadjarstvo je bilo pred 50 in več leti še primitivno in neracionarno. Sedaj Slovenija lahko pokaže, kako je z umnim sadjarstvom napredovala in vzgojila v prvi vrsti lepe in plemenite vrste jabolk. Slovenijo, ki ima tudi lepe vinorodne kraje, kaj radi nekateri nazivljejo »jabolčno«, ker pač po zadnji statistiki izkazuje od 4.325.523 sadnih dreves kar 2.235.048 jablan ali 51,7% vsega sadnega drevja v banovini odnosno 33% v kraljevini. Naši krajji so po svojih klimatičnih in talnih prilikah za gojitve jabolk prvovrstni.

Izvozna statistika tudi postavlja Slovenijo v pogledu izvoženih jabolk na prvo mesto. Povprečno znaša izvoz zadnja leta 344.630 q raznih jabolk. Nasprotno izvozi Slovenija povprečno 91.421 q hruski, 35.373 q sliv in 17.000 q orehov. Izvozna sezona za jabolka je letos mnogo ugodnejša ko lani, ker se vrši brez hujših in katastrofalnejših težav in zaprek. Naša jabolka gredo v prvi vrsti v Nemčijo in na Češkoslovaško, ki je letos prav mnogo tega sadja pokupila. Cene jabolkom, zlasti kvalitetnim, so se ustale. So splošno 1.50 do 2.50 Din. V mnoge kraje trumoma prihajajo prekupci in spekulanti, ki delajo prav čedne in masne dobičke, ne da bi riskirali, ne da bi imeli s sadjem kakšne skrbi in težave. Primerilo se je nedavno, da je kmet-sadjerejec z veseljem prodal svoja lepa jabolka kupcu-spekulantu po 2 Din, toda ta jih je še isti dan, samo par korakov je napravil, prodal Nemcu za 4 Din. Treba bo

torej misliti, da se v bodoče organizira smotrna prodaja jabolk, da se poskrbi, da bodo prevzele ves nakup in prodajo solidne zadruga in kmetijske organizacije.

Ob ugodni izvozni sezoni računajo, da bo letos Slovenija izvozila do 3500 vagonov jabolk. Računajoč samo povprečno ceno 2 Din kg, bo pač Slovenija pri jabolkah dobila do 70.000.000 Din.

Po deželi se zadnji čas vrste lokalne sadne razstave. Kmetijska družba organizira večjo razstavo sadja in drugih pridelkov v Ljubljani, ki bo otvorjena sredi oktobra na velesjemu. SVD v Ljubljani pa je sprožilo misel, da bi se posebej priredila večja pomolška razstava, ki naj bi pokazala, kakšne vrste jabolk Slovenija goji in kakšne vrste so za naše talne in podnebne razmere najprikladnejše. Razstavljene bodo domače in tudi tuje vrste jabolk. Za predsednika razstavnega oddelka je določen višji klet. nadzornik v pok. g. Gombač in so k sodelovanju povabljeni odlični sadjarski strokovnjaki. Razstava ima v prvi vrsti namen, da se pokaže, katere vrste jabolk so za razne kraje najboljše v gospodarsko-trgovskem pogledu.

H koncu naj še omenimo, da je za 28. oktobra sklicana velika anketa strokovnjakov iz cele države v llok, kjer bo tudi velika državna pomolška razstava. Anketa bo v prvi vrsti preštudirala novi osnutek zakona o sadjarstvu, formulirala primerne predloge odnosno spremembe in določila tudi za vso državo enotno terminologijo posameznim vr-

Lepše bi naše Prosvetno društvo navedenih jubilejev ne moglo slaviti, kakor da si je za to slovesno priliko nabavilo nov društveni prapor. Ta nas bo v naprej družil in vodil. Suj nosi vezene naše največje vzornike, škofa Slomška, Cirila in Metoda. Novi prapor je vzbujal splošno pozornost. Je res lep, da ga menda nima Slovenija. Po načrtih arhitekta Pengova ga je izdelala tvrdka »Ecclesiae« v Ljubljani. Zlasti Slomškova slika je vezena tako naravno in lepo, da je vzbujala splošno pozornost. Ves ta sprevid pisane družbe je z godbo na čelu šel skozi mesto, ki je bilo vse v zastavah, k pozni sv. maši Domači g. župnik monsieur Andrej Lovrec, tega dne smo obenem praznovali 25 letnico njegovega dušno-pastirskega dela v Ljutomeru je blagoslovil novi prapor in imel slovesno sv. mašo. V krasnem govoru je nato g. prof. dr. Jeraj iz Maribora vneval v srehi številnih poslušalcev ljubezen do raznih domov, domače hiše, cerkve, društvenega doma in nebeškega doma.

Po sv. maši je šel sprevid čez glavni trg do Katoliškega doma, kjer se je nato vršilo slavnostno zborovanje, katerega so se poleg dekanijske duhovščine udeležili zlasti bivši ljutomerski kaplani. Vodil je zborovanje pred-

stam jabolk, ko je sedaj v navadi po več imen za eno in isto vrsto. Tako Srbi ne rabijo internacionalnih terminov, marveč večidel domača in turška imena, vsekakor je pričakovati, da bo Slovenija na tej anketi častno zastopana, Slovenija sama pa bo tudi razstavila svoje sadje na razstavi v lloku.

Nekoč sem že zapisal, da gre Bog uradniški deci prav posebno na roko. In res, tudi to pot je šlo »že kako«.

V Varšavi smo se sestali vsi jugoslovanski medicini, kakih trideset nas je bilo in vsi smo bili gostje varšavskega »Kola Medikow«. Skupno smo odrinili na pot.

Krakov in Vijelička

Kakšen mir je v Krakovu, če primerjaš z Varšavo! Skoro taka je razlika, kakor med Belgradom in Ljubljano. Kar gotov si, da se tudi na Poljskem nekam vse steka, kot pri nas v smeri Save, tam v smeri Visele. Krakovski kolegi so to potrdili. Mi pa, vzgojeni v strogo narodnem duhu, smo jim dopovedovali, da je pri nas ravno narobe.

Naj bo že kakorkoli s stekanjem denarja, Krakov je krasno mesto. Ni prostora in besedi, da bi se vse opisalo: treba je to bogastvo cerkva, muzejev, galerij, spomenikov in zakladnic le videti.

Kar ves drug zrak je in ljudje so vsi drugačni v tej prestolnici kraljev. Vse je bolj ponosno in prežeto z duhom slavne poljske zgodovine. Wavel — kjer so kralji stolovali, se kronali, pritrjali sijajne zabave in igre in leže pokopani v kriptah katedrale — on je, ki vstvarja ta zrak in to vzneseno psihozo ljudi. Mogoče pa utegne doprinašati k tej veliki samozavesti Poljakov skupina stoštedesetih trimotornih bombnih letal, ki spravlja vse ozračje v nihanje, da nehoče z njim vztreptaš. In tudi oddelek tankov, ki odhaja na jesenske manevre, utegne imeti nekaj vpliva.

Kolika je razlika med tem mladim, napetim hotenjem ekspanzivnega naroda in hladno umaknjenostjo soban kraljice Jadvice. Priljubljen gotsko okno pušča le obarvano svetlobo v prijeten kotiček v izidku, kjer je kamenita klop in mala, vložena mizica. Tu je sedela kraljica in vezla.

Po atehah kraljevskega gradu je slavna jagełonska zbirka gobelinov, le nekaj so jih pridržali Rusi. Slike svetovnih mojstrov in zastave najslavnejše zgodovine krase sobane. Dvorana, ki se na-

ziva »pod glavami«, kjer so na kvadratastem stropu, v vsakem kvadratu po ena, pritrjene v les upodobljene glave dvorjanov, veljakov in njih žena. Glava v sredini stropa ima zavezana usta, da ne bi prispetovala kralju, ko je v tej sobani pravilno sodil. Zanimiv, vzvišen in moččen je Wavel.

Na noge so nam že preje navezali ogromne klobučevinaste copate. V njih smo drsali po marmornatih tleh. Kot igračke miki-miske smo zgleдали pred vsemi temi ogromnimi stvarmi. Popolen videz filigranskih bitij smo dobili v zakladnici kraljev. Zaklad Nibelungov je to — le da ga tudi smetniki lahko vidijo.

V kripti, med kralji, leži tudi »maršalek«. Skozi okenca v sarkofagu ga lahko vidiš prav iz bližine. Namršene sope obrvi ima in močeno sprate brke. Tudi po smrti je njegov obraz poln volje in zdrave plemenske energije. Ljudje prihajajo, po eden in eden, kakor v največje svetlišče. Kmetice, seljaki, otroci, ciganka z otrokom, tuji, ki komaj razumejo, zakaj se ljudje jokajo.

Nedaleč od Krakova je drugo kraljestvo, ne grajeno iz zlata, bakra in marmorja, temveč vklesano in izdolbeno v samo kristalno sol. To je Vijelička, kjer že osem sto let kopljejo sol.

Se smo imeli v obeh lesk zlatih kupol na Wawlu, ko nam je tmina v jašku državne kopalne soli štrila zenice. Nekaj nas je dobilo svetiljke in ob njih medlem soju smo padali z veliko brzino. Sunkoma se je dvigalo ustavilo v globini sto pet desetih metrov.

Wavel — epopeja leska, dovršenih oblik stare arhitekture in najvišjih sil umetnosti. Vijelička — mistika iz soli izklesanih, temno sivo-zelenih svetnikov, ki jim je vloga že zljazala obraze in ostružila telesa, delo trepetavih rok globoko vernih rudarjev srednjega veka, ki so imeli vedno počut negotovosti, kdaj se bo zrušil nanje strop. Sto dva in osemdeset kilometrov so dolgi vsi rovi, mi pa smo hodili le dve uri. Ogromne sobane, cerkve in kapelice so izdolbene v sami soli, vse je iz nje — oltarji, kipi, lestenei. Vae žari in razklanja svetlobo v bajne barve.

Marij Avčin:

Nekaj slik iz Poljske

(Nadaljevanje)

Ob tem morju akoro ne moreš biti vesel. Oblaki so tako svinčeni in razpotegnjeni, morje tako sivo, obrežje iz samega žoltega peska, nobenih barvic ni in ribice se kar nočejo lesketati v vodi. Za poskočne, tolkaške nravi ni tamkaj mesta. Dalo bi se pa globoko in mnogo misliti.

Povratak in Kurčakova usoda

Mojškrici sta si nakupili jantarjevih obeskov, da sta izgledali kakor dve predvojni božični drevesci. Tudi ostali ženski svet je bil ves v jantarju, posamezne zvezde so se odražale. Može so pušili iz novih ustnikov iz morske pene. Mi pa, ker nismo ženske in ne kadimo, nismo kupili ničesar jantarjevega.

Pač pa so nas, ko smo se vkricali, ljudje zbežali k ločni skupini uniformiranih možakov delavske čete, ki sedaj že četrtri dan niso stekli svojih škornjev...

Večno je šlo do Gdinje.

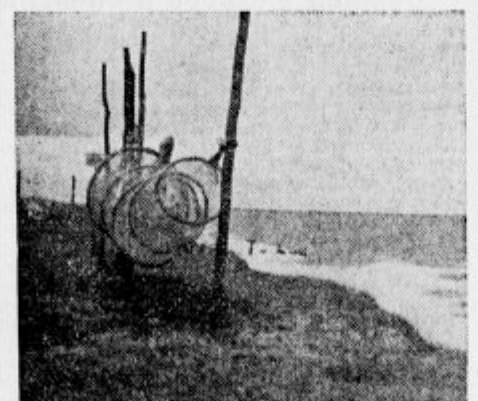
Vlak je že zvižgal, sprevodniki so že pozaprli vrata, kurčakovo mesto pa je bilo še vedno prazno. V zadnjem trenutku je prišel k svojima kovčkoma, ki sta pa postala zanj usodna. Ni namreč mogel odpreti vrat, ker je moral z obema rokama držati kovčka, če je hotel ostati dosleden. Zaglaval se je na stopnicah. Stražar perona ga je po pogledni nazaj in tako je bila vsa dolga vožnja do Varšave brez pravega veselja, pusta in dremava. Kurčak, večer ti spomin!

Protí domu.

Potekla sta že dva meseca, odkar smo bili z doma. Toliko časa smo imeli hrano in stanovanje zastoj. Ostali bi pa prav lahko še en mesec,

vsaj tako so nam rekli. Toda »požondek« se pravi po poljsko red in domotožje se je že oglašalo.

Poslovili smo se in grenko nas je stisnilo v grlu. »Na evidenje« mi je rekla mala desetletna Halinečka, ki me je vedno spraševala, koliko ima še bacilov v pljunku. Bila sva sploh velika prijateljca in moral sem jo vsak dan spraševati »tablice«, kakor je rekla poštevanki. »Zbogom, dušica mala,« sem ji dejal v slovo, »na svidenje«

Ob Baltičkem morju.

ji nisem mogel, ker mi je bila prav tedaj zlobno v očeh brezupna slika njenih pljuč.

Dobri ljudje so bili res, prav vsi, še okusno napolnjenih zemljic nam je sestra starša stisnila na pot.

Dorožka je priropotala. Poljskega kočijaža so naročili, ne žida. Vzmeti so se povešale. In ko so zamrli obrisi sanatorija v daljini, smo se počutili kot brezdomci. Le krepko osušena mošnjica je bila vsaj skromno duševno poživilo.

Ljubljanske vesti:

Sv. Petra cesto tlakujejo

Ljubljana, 25. septembra. Ze pred leti je bila Sv. Petra cesta, kolikor jo je v srednjem delu mesta, to je od Marijinega trga do Fugnerjeve ulice, tlakovana z drobnimi granitnimi kockami. Sv. Petra cesta je sicer precej vegasta ter nima ravne stavbne črte, ker je bila zazidana že v prejšnjih stoletjih, je pa ena najvažnejših prometnih črt v Ljubljani. Zadnje dni pa so pričeli tlakovati še preostali del Sv. Petra ceste, to je od Fugnerjeve ulice do Jegličeve ceste. Tudi ta del ceste tlakujejo z drobnimi kockami, le ob robu tramvajске proge urejajo z velikimi kockami. Hodnik ob šentpeterski cerkvi in ob cesti je bil preložen ter izboljšan. Tako je izboljšana oziroma novo urejena hodnik ob Podbojevi hiši in ob skofovem posestvu. Tlakovana pa bo tudi Fugnerjeva ulica, in sicer od Sv. Petra ceste do šentpeterskega mostu, in sicer tudi z drobnimi kockami. Tlakovani bo tudi šentpeterski most

in mogoče celo Ambrožev trg. Ob posestvu šentpeterskega župnišča in ob Schillingovi ustanovi v Fugnerjevi ulici bodo položili robnike in dobro bi bilo, ako bi magistrat položil tam tudi asfaltni hodnik.

Vsa tukajšnja cestna dela bodo veljala okrog pol milijona dinarjev. Stroški za nje bodo šli iz banovinskega fonda, v katerega se stekajo posebni prispevki za popravilo cest. Dela izvršuje mestni gradbeni urad v lastni režiji z lastnimi delavci. Vprašanje pa je še, kdaj bo tlakovana Zaloška cesta, ki tlaka nujno potrebuje, enako kakor vse glavne dovozne ceste v Ljubljani. Zaloška cesta pa še posebno, ker je ob njej cela vrsta bolnišnic in sanatorijev ter je seveda neprijetno, ako se dviga s ceste prah. Pri tej priliki je treba povedati, da je že skrajni čas, da bi se Zaloška cesta razširila, saj je ponekod boja po njej zaradi tramvaja smrtno nevarna.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15485 od 25. V. 1935.

○ **Pevcem »Ljubljanec«.** Jutri ob 20 vaju Ljubljane v dvorani Vzajemne zavarovalnice. Ponovno vabimo vse članstvo, da se vaju gotovo udeležijo. Novi člani dobrodošli.

○ **Predavanje v Mostah.** Drevo ob 8 bo v Ljudskem domu predaval naš dušni pastir g. Miha Jenko o znamenitostih Rima. Predavanje bodo krasile lepe skopične slike. Tako se nam obeta drevo zopet lep večer, zato vsi slijudno povabljeni! — Pri tej priliki opozarjamo Moščane, da bo v Ljudskem domu vsak drugi četrtek zanimivo predavanje. Predavanje o Rimu bo letos že tretje.

○ **Ljubljanski euharistični kongres v besedi in sliki** je naslov predavanju, ki ga bo imel drevo ob 8, na prosvetnem večeru Salezjske prosvete na Kodeljevem g. dr. Jerko Grčič. Danes tečen je bilo za to predavanje toliko zanimanje, da mnogi niso dobili prostora. Tudi to pet bodo predavanje pojasnjevale lepe skopične slike in zvočni film. Vstopnine ni, prosimo le prostovoljnih prispevkov.

○ **Dobruželna tombola.** Pri tomboli v Kranju v nedeljo, dne 22. t. m. je bila udeležba vprav ogromna, kakor izven iz časopisa in se je razpečelo srečje, ki so se prodajale po 4 Din komad, prav rekordno število. Tudi Ljubljana ne sme zaostati, zato kupujte srečke »Dobruželne tombole«, ki so le po 2 Din in katere čisti dobiček je ves določen za nabavo zimske obleke, obutve in perila revni šolski mladini ljubljanski. S tem bomo rešili revne šolske otroke in v nevarnosti obolenja ter jim tako omogočili reden obisk šole in primere napredka. Nobenega Ljubljančana naj ne bo, kateri ne bi žrtvoval vsaj 2 Din v ta namen in si s srečko tudi kupil upanje na pravi praktični in lepe dobičke. — Mestno poglavarstvo v Ljubljani.

○ **Angleško društvo v Ljubljani** bo pričelo počeni s oktobrom zopet redno delovati. Priredilo se bo več tečajev angleškega jezika, predavanja, konverzacijski sestanki, čitalne ure itd. Podrobne informacije za vpis v tečaj in društvo se dajejo ob urah poslovanja knjižnice, in sicer vsako sredo in soboto od 18 do 19 Wolfova 11. Vsi, ki se zanimajo, naj se čimprej prijavijo.

○ **V Ljubljani so umrli od 15. do 19. septembra 1935:** Stradner Josip, 48 let, tujaki avstrijskega konzulata v Varšavi, Zrinskijskega cesta 51; Slova Anton, 76 let, mersarjski mojster, Poljanska c. 77; Zagradnik Martin, 86 let, delavec »Kolienske tovarne«, Lepodvorska ul. 31; Bazarič Terezija roj. Kutin, žena glavn. arhivarja fin. dir. v p., Ažbetova ul. 2; Kane Ivana, roj. Kuralt, 27 let, žena tovarnarja, Mengeš 89, obč. Domžale; Schleichan Karol, 70 let, inspektor monopolske uprave v p., Sv. Florijana ul. 27/II.

○ **V ljubljanski bolnišnici umrli:** Kos Franc, 52 let, sin posestnika, Zg. Zadobrova, obč. Polje pri Ljubljani; Foršek Franc Dušan, sin delavca, 2 leti, Barje, Na požaru, baraka; Bakša Ivan, 35 let, damar, Mihalovič 30; Zalkelj Neva, 36 let, cipkarica, Vrabčevce 59 pri Žirniku; Zavbi Terezija, 45 let, dajnarica, Podgorje pri Kam-

niku; Čermelj Marija roj. Četih, 44 let, žena uradnika, Pražakova ul. 3; Plankar Alojzij, 35 let, stavec pri »Merkurju«, Wolfova ulica 3; Schley Angela roj. Ambrožič, vd. Wittmann, 60 let, zasebnica, Hranilniška ul. 9; Mekina Ivana, 36 let, vdova, Moste, Pokopalška ul. 5; Peterlin Jože, 38 let, posestnik, Jurjevica 15 pri Komendi; Arhar Rudolf, 37 let, vlakovodja drž. žel., Bežigrad 13.

○ **Seznami davčnih zavezancev o pridobitni** so razgrnjeni interesentom in vpogled v mestnem odpravnisti soba št. 48, Mestni trg 27-III, med uradnimi urami od 8—2 od 23. do vštetelega 30. sept. 1935.

○ **Tržne cene mesu.** Cene mesu in mesnim izdelkom so v splošnem nespremenjene. Govedina 18—10, II 6—8, III 5—6 Din kg. Pljuča 4, jetra 6—10, možgani 18—20, Teletina I 8—12, II 6—10, jetra 10, pljuča 8—10, možgani 18—20, Svinjina I 10—14, II 9—12, svinjska glava 6, slanina donaca 12—13, hrvaška 15—14, mast 10 do 17, šunka 18—20, prekajeno meso 14—18, prekajena slanina 16—18 Din kg. Perutnina: piščanci 0—17 komad, zaklani 20—21 Din kg, kokoši 18—22 komad, zaklane 16 Din kg, gosi 30 do 35 Din komad, zaklane 16 Din kg. Domači zajci 6—10 Din komad, divji 25—28 Din.

○ **Tržni dan ob sredah.** Občajni tržni dan ob sredah je bil večeraj srednje živahen. Obilo je bilo sadja. Takozvano »belokranjsko grozdje«, pod katerim imenom prinašajo na trg grozdje kmetice iz Ozalja in Kamenice iz savske banovine, je bilo 4 Din kg. Bilo ga je na trgu mnogo, nad 150 kosar. Smederevsko grozdje 5 Din kg. Hruške so bile 2—8 Din kg. Obilo je bilo raznovrstnih jabolk od 1—5 Din kg. Slive so bile 3—4 Din kg. Paprika 4 komade za 1 Din. Paradižniki 2,50—3 Din kg. Kumare za vlaganje so bile 4 Din 100. Mnogo je bilo gob, tako jurčkovi, lisčič in kozjih parkeljcev. Jurčki so bili 2—5 Din merica, ostale gobe 2 Din liter, Brusnice so se podražile. Se pred tedaj so bile 5 Din liter, večeraj 12 Din liter.

○ **Novi trotoarji in potreba po njih.** Sedaj, ko mestna občina ureja trotoarje okoli Sv. Petra cerkve, so se oglasili tudi drugi mestni deli, ki prav tako zahtevajo, da jim mestna občina preskrbi urejene hodnike. Nekaterim ulicam je mogla mestna obč. ustroči, drugim pa zopet ne. Tako gradijo trotoarje na Tyrševi cesti, za kar je bil že skrajni čas. Uredili so trotoarje v Gledališki ulici, kjer so jih asfaltirali. V Vojnikovi ulici so postavljali robnike. Na Miklošičevi cesti je mestna elektrarna prekopala svoje napeljavne in sedaj krpajo te prekope. — Skrajno potrebno pa je, da bi magistrat vendar že enkrat uredil tudi zahodni hodnik na Tyrševi cesti med Gajvevo in Puharjevo ulico. Na tem trotoarju, po katerem hodi zelo veliko ljudi, vedno stoji voda, kar povzroča med prebivalstvom veliko nevoljo. Prav tako je nujna potrebna obnova trotoarja ob hotelu Union.

○ **Iz policijske turbe.** Zelo čudna zadeva se je pripetila 26-letnemu mizarskemu pomočniku Josipu Vidmarju. Ta je bil med množico, ki je kupovala karte v kino »Ideal

Mariborske vesti:

Inozemski nameščenci

Z vprašanjem inozemskih nameščencev se v Mariboru pečamo vsak čas. Vidnih posledic pa vse te ankete in razprave v javnosti in v časopisu niso pokazale nobenih. Nasprotno, mesto da bi število inozemcev po mariborskih tovarnah padalo ali ostalo vsaj na isti višini, opažamo, da število neprestano narašča. Poleg tega se dogajajo slučajji, da dobiyo nekatera podjetja dovoljenje za zaposlitev inozemskega nastavljenca katerekoli širake brez vseh težav, dočim morajo druga podjetja odpustiti strokovnjake, ki jih zaenkrat ne morejo nadomestiti z našimi domačimi močmi. Vse to dokazuje, da je dosedanja praksa glede nastavljanja inozemcev v naših podjetjih neprimerne. Postopanje je komplicirano in preveč birokratsko, poleg tega ni mogoče pri dosedanjem načinu upoštevati lokalnih potreb. Dovoljenje za nastavitev inozemcev izdaja inspekcija dela pri habski upravi v Ljubljani. Tozadevno komisijo tvorijo načelniki nekaterih oddelkov,

uradniki, ki nimajo z gospodarstvom direktnih stikov. Z ozirom na neznosne razmere, ki so posebno v Mariboru občutne, bi bilo na vsak način potrebno izpremeniti dosednji način izdajanja dovoljenj za inozemske nastavljenice. Inspekcija dela v Ljubljani naj bi postala nadrejena instanca, dočim naj bi se izvajala dovoljenja v Mariboru. Lahko bi se osnovala pri mestni občini nekakšna ustanova, v kateri bi imeli svoje zastopnike delodajalci in delojemalci ter mestna občina in taka komisija bi odločevala, koliko in kakšne inozemske strokovnjake potrebuje vsak obra' neobhodno. Se je komisije naj bi bile javne, da bi se izključila vsaka nepravilnost in protekcija. Javna kritika bi potem že skrbela, da bi prišli v mariborske tovarne res neobhodno potrebni strokovnjaki iz inozemstva, ne pa tudi trgovski potniki, ključavničarji, strojniki, knjigovodje in strojepejske, katerih sedaj po nekaterih tekstilnih obratih kar mrgoli.

○ **Rožensvenska pobožnost za šolsko mladino** se vrši meseca oktobra vsak dan ob četrti na 18 v frančiškanski baziliki.

○ **IV. pohorski gozdni tek in IV. mladinski gozdni tek** priredi SSK Maraton dne 6. oktobra na Pohorju na progi od Ruške koče do Pohorskega doma. Vsako leto so se srečali pri tej prireditvi, ki velja za nekaj zaključek mariborske liahkatske sezone, najboljši mariborski in izvenmariborski dolgočprogi in je Pohorski tek eden najvažnejših sportskih dogodkov. Letos je razpisana za moštva in posameznike 15 daril. Zanimanje za prireditve je med liahkatteli in smučarji znatno. Klubi se opozarjajo, da pobitijo s prijavi, da bo mogoče oskrbeti za udeležence prenočitla.

○ **31 voz jabolk,** češpelj in grozdja so pripeljali večeraj kmetje na trg. Cene so zaradi take ponudbe sedaj že povsem nizke ter se prodajajo jabolka po 2—3, hruške 3—4, grozdje 4—5, breskve 2—5 Din za kilogram.

○ **Premeščen je iz mariborske kaznilnice** nazaj v kaznilnico v Zenici v Bosni pravoslavni duhovnik g. Veljko Grigurovič, ki je bil pod prejšnjim režimom zaradi svojega političnega prepričanja in delovanja pregnan v Maribor. G. Grigurovič je bil svoječasno viden delavec v radikalni stranki ter dolgo let narodni poslanec. V Mariboru si je pridobil izredne simpatije v vseh krogih s svojo veliko uvidevnostjo, odkritostjo, širokogrudnostjo in prijateljstvom. Izkazal se je kot iskren prijatelj Slovencev, ki je imel vse razumevanje za težnje nasega ljudstva. Njegovi številni prijatelji ga bodo težko pogrešali. Zelimu mu na njegovem mestu v Zenici, kamor gre po daljšem razdobju političnega pregnanstva, mnogo uspehov in zadovoljstva.

○ **Kot drugo predstavo** bo vprizorilo narodno gledališče Molierovo komedijo »Tartuffec. Gledališka blagajna sprejema prijave za abonma do 1. oktobra. Abonente lahko vplačajo prvi obrok šele prvega oktobra.

○ **Ali bo prizadela tudi kaznilnica?** S posebno uredbo trgovskega ministristva se najstrože prepoveduje izvrševanje zasebnih naročil v državni in samoupravnih delavnicah. Mariborski obrtni krogi tolnačijo to naredbo tako, da je prepovedano tudi tukajšnji kaznilnici sprejemati zasebna naročila za svoje obrtne delavnice.

○ **Prodaja mestnih hiš v Smetanovi ulici.** Iz vrst obdanih uslužbencev smo prejeli: Prodaja mestnih hiš v Smetanovi ulici se ulemeljuje v javnosti z deficitom, ki ga hiše vsako leto izkazujejo ter z velikimi zaostanki na najemninah, ki znašajo sedaj že skoraj pol milijona dinarjev. Te hiše so bile zgrajene v prvi vrsti za mestne uslužbence in ti z najemninami nikoli niso bili v zaostankih, ker se jih odtegujejo že kar pri plačah. Da so pa zaostanki narasli v taki meri, je kriva pač uprava hiš, ki ni znala najemnin pravčasno izterjati od onih strank, ki niso v občinski službi. V mestnih hišah stanujejo še danes stranke, ki so za več kot 10.000 Din najemnine v zaostanku. Če bi se proli

ko ga je naenkrat nekdo opozoril, da visi na gumbu njegovega rokava verižica z uro. Na zadevo je bil opozorjen stražnik in policiji je Vidmar povedal, da si sam ne more tolnačiti, kako je prišla ura na njegov rokav. Mogoče je, da se je verižica zataknila v gneči na njegov gumb. Kdo je lastnik te ure in verižice, pa policija še sedaj ne ve. — Hišni o-skrbnik Jože Glinšek z Rebrji je naznanil, da je imel tatjinski obisk v svojem stanovanju. Neznani tat mu je izmaknil izpod vzglavlja denarnico z nad 900 Din gotovine.

takim zamudnikom strože postopalo, gotovo ne bi izkazovalo biše takega primanjkljaja. V vsem bloku sta samo dve naruralni stanovanji. Ker bi pa občina itak glasom pogodbe morala imejteljema teh stanovanj plačevali najemnine, če ne bi stanovala v mestnih hišah, se da vprašanje naruralnih stanovanj računsko izpeljati tako, da plačuje mestna občina upravi hiš stanarino za ti stanovanji in potem ne bo izgovora, da so hiše pasivne zaradi naruralnih stanovanj. Vse navedeno dokazuje, da prodaja tega bloka ni tako nujna ir tudi ne bi bila v interesu mestne občine.

○ **Zrtve »Splitske Samopomoči«.** Časopisi so prinesli obvestilo, da je banska uprava v Splitu razpustila tamošnjo zadrugo »Samopomoč«, ki je delovala po vzoru mnogih tukajšnjih, že razpuščenih pomožnih blagajn. Svoje delovanje je razširila tudi na Slovenijo potom raznih zastopstev ter je imela zlasti veliko članov v mariborski okolici, v Savinjski dolini, v okolici Laškega, Rimskih toplih in v Trbovljah. Zrtve je več stotin in nekateri izgubili prav velike vsote. Vsekakor bi bilo že nujno potrebno, da bi se s posebno uredbo iztrebilo take pomožne blagajne po vsej državi, ker je zastoj, če se jih onemogoči recimo v Sloveniji, iz drugih banovin pa posegajo k nam silno, morda še slabše ustanove potom podružnic ali poverjenikov.

○ **Saharina je prodajala,** 47 škatljice saharina so naši orožniki v Studencih pri neki 54 letni Mariji. Zasačili so jo ravno pri prodaji sladkega praška. Povedala je, da je kupila škatljice na Glavnem trgu v Mariboru od neznane ženske po 6 Din škatljico.

○ **Lažnjivi eksekutorji.** V okolici Košakov sta opehurila dva neznanca več kmetov. Izdajala sta se za davčna eksekutorja, pokazala pa sta precej mehko srce, ker sta se zadovoljila tudi s polovičnatul vsotami od dolžnih davkov. Izdajala sta tudi posebna potrdila. Ljudje so šele na davkarji zvedeli, da so nasledil drznim golitum.

○ **Drava izroča zrtve.** V Brezju, občina Krizivjani je Drava naplavila truplo mlade, približno 18 let stare deklice. Bila je obločena v boljšo meštansko obleko. Vstopljenke niso prepoznali ter so je nepoznano pokopali.

○ **Oddaja poslov.** Upokojeni okr. načelnik za Maribor Levi br. Senekovič in premeščen okr. načelnik za Maribor dosni brig. Makar Milan sta izročila posle okr. podnačelnikom.

Slovenske gorice

Slana je povzročila v Slov. goricah preteklo noči precejšnjo škodo. Padla je slana po vseh dolinah Slov. goric, zlasti pa v Ščavniki in Posuški dolini. Največ je škode na ajdi na koruzi, pa tudi na bučah. V nizkih legah je ajda lako uničena, da so jo kmetje na večih krajih začeli kositi za krmno živino. Koruza pa je rudi slane zelo hitro izorela in jo že spravljajo z njiv. Ajda je kazala letos zelo dobro, pa je zato škoda, ki jo je povzročila slana, še tem občutnejša.

Trgatev je tu. Kakor so Slov. gorice krasno ob vsakem letnem času, pa so gotovo najkrajše v jesenskem času, ko se bliža trgatav. Letos obeta vinska letina zelo mnogo, le strah pred preniknimi cenami se razširja vedno bolj. Izabela in druge direktno rodeče sorte so že dozorele in ponekod te sorte že trgajo.

Poljske pridelke kradejo. Po severnih Slov. goricah živahno kradejo neznanci poljske pridelke, zlasti pesu, buče, koruzo itd., tako da so kmetovalci prisiljeni, da so poslavlili ponoči straže po poljih.

Kulturni obzornik

Selma Lagerlöf:

Klara Gulleborg

Prevel France Vodnik. Leposlovna knjižnica, 21. Str. 257 (Din 48, vez. 60).

Selma Lagerlöf je pri nas že znana pisateljica. Imamo že v prevodu njen najslavnejši roman »Gösta Berling«, že dvakrat ni »Legende« ter dve krajši noveli »Dekle z Močevja« in »Zgodbo o blaznem Gunnariju« ter morda še kaj. Pa kljub temu se je še nismo naveličali, kajti mojstre bi človek bral še in še. In Selma Lagerlöf je pravi mojster v pisanju in ni bila zastoj svoj čas odklopana z najvišjo svetovno književno nagrado — Nobelovo. Tudi pričujoči roman je svojevrsten biser v svetovni književnosti ter je morda najpričnejši od vseh njenih stvaritev. Lagerlöfova piše res s srcem, s čistim ženskim srcem, ki vidi samo dobro in lepo, vse čisto stilizirano, ter se po tem zelo razlikuje od moško-brutalno rojakične Undsetove. Glavni junak tega romana je dinar Jan, kateremu se rodi hčerka in ji on da ime po suncu — Gulleborg. Čudovito je opisana ljubezen tega preprostega dinarja do svoje hčerke. Te strani prve knjige od rojstva do konca ljudske sole — so najpričnejše, prava idila družinske sreče, povezanosti očeta in otroka, kot jih ni mnogo v svetovni književnosti. V drugi knjigi se začne razpad sreče: Klara žuti v sebi instinkt po sproščenosti, po širokem svetu, kamor gre z največjim veseljem, sicer morda res z namenom, da prisluži očetov dolg. Tam v širokem svetu se kmalu izgubi in se ne spomni nikdar doma ne očeta. Doma pa hrepenti bedni oče in jo čaka vsak dan, dokler mu od samca hrepenenja — ob nenadni prvki na hčerin račun — ne potemi om. Zblazni na ta na-

čin, da si je v svoji notranjosti ustvaril zlati sen o svoji hčeri, o kateri veruje, da je povišana za cesarico. Vsa tretja knjiga je žalosten poltip njegovega bednega tovanja kot »cesar Fortunčič«, ki se vedno neprestano čaka na vrnitev hčerke ter dela dobra dela osmiljenja, kajti blazni Jan je obenem človek najboljega srca ter za čuda jasnoviden. Vsa zloba in binavščina se ob njegovi preprostosti razblini. Od njegove dobrete je postala vsa dobra tudi njegova žena, ki ga je odslej prezijljala. V zadnji — četrti — knjigi pa doživi vrnitev svoje hčerke po 15 letih, ko se ga prej niti enkrat ni spomnila. Toda ta vrnitev je bila vse drugačna, kot si jo je pa predstavljal: Klara je bil radi nje blazni oče priskuten ter hoče z materjo uiti od nje. Za ladjo, ki naj bi jo odpeljala, se bedni blaznež vrže in utone. Njegovo truplo so iskali dolgo časa in ves ta čas se Klara ni premaknila z obrežja, ker se je bala očelovega maščevanja, dokler ne bo pokopan. Na smrti dan matere pa izve Klara, da ji oče ni nikdar zamislil ter jo je hotel vedno le scititi. Tedaj najdejo tudi truplo in ga pokopujejo istočasno z materjo. Pogreb obeh je bil res cesarski, kajti vsi so se zavedali, da pokopujejo najboljšo očetovsko srce. In vsi so zavidali Klari, da je užila toliko očetovske ljubezni kot nihče na svetu. In tako ljubezen se mora spremiti le v blagoslov. Klara je ob tej misli vzhujala vnovič svojega mrtvega očeta in nje greh je bil opran.

To je vsebina tega romana, ki je pisan v tako čistem jeziku kot pesem sama o rahlem srcu, ki ga lahko zlomi tudi ljubezen. V bistvu je to nova varijanta »Kralja Leara, ki ga pa ne zaključuje očelova kletva, temveč njegov blagoslov. Vsa povest je himna v čast četrte božje zapovedi: Spoužij očeta, da se ti bo dobro godilo! Velepacem očetovski ljubezni, vsemu dobremu, ki je v človeku, srcu, ki je več vredno kot razum. Res pravi religiozni roman, ki ga vsa preveva krščanska ljubezen do bližnjega. Čist kot najprozornjši studenec, topel kot pomladno solnce, dober kot vsako očistenje

od zla. Knjiga, namenjena sinovom in hčeram, da bi znali ceniti ljubezen in ponos svojih staršev; in zakoncem, da se zavedo, da je srce in dobrotu listu, ki veže dvoje bilij v eno, ki je nerazdeljivo. Dobra knjiga in velika umetnost! Ali naj jo še posebej priporočam?

Domača glasbena produkcija

Ko se pri nas vsevprek piše o delovanju in uspehih naših skladateljev, menimo, da je umestno opozoriti našo javnost tembolj na skrito, nič razkrifano in malo javno znano delo skladatelja Blaža Arniča, ki živi povsem v tuzišju, dasiravno po svojem znanju in plodovitem delu zasluži večje pozornosti. Po znanju, pravimo, — saj ima za seboj diplomu orglarske sole in drž. konservatorija v Ljubljani, pa še diplomu dunajškega konservatorija iz kompozicije in dirigentstva; plodovitost pa je lepo podčrtana, če nastejemo samo njegova velika dela, ki jih je za njegovih 34 let res veliko: med 14 deli, ki imajo vsa zelo razsežno zasnovo in so pisana večinoma v simfoničnem smislu, se uvršča jo v prvi red »Ave Marija« (za 8 glasov, sopran solo in orkester), Trio za klavir, violino in čelo, ki ga je že na Dunaju izvajal naš priznani Brandtrio, na tekst siroke Zupantčeve Dume komponirana simfonija (sedaj krajšanai, katere II. stavek je tudi na Dunaju podal prof. Nilius in pri nas dirigent Škerjanc, in še »Orgelski koncert« s spremljavo trobil, ki je doživel že to odklovanje, da je posnet na gramofonske plošče. Dela zadnjega časa, kot je »Te Deum« simfonija, »Simfonična rapsodija« za orkester in klavir, »Memento mori«, za orgle in orkester itd., kažejo širok razmah in tendenco, zajemati s silnimi sredstvi — in so zato tudi pripravne sestavljati spored široko zasnovanih koncertov.

Ne glede na stilni kriterij (saj si danes pač akoro vsak po svoje išče poti naprej) so te kompozicije toliko vredne, da bi zaslužile tudi od domačih reproduktivnih ansamblov več pozornost.

sti. Zato se nam zdi umestno, da je javnost za enkrat vsaj na ta način opozorjena na Arniča in njegovo delo.

★

K prevodu Cervantesovega »Don Kihota«, ki je izšel med rednimi knjigami Slovenske Matice, naj pripomnim še to, da je roman res izvršno ilustriral akad. kipar Niko Pirnat z risbami s peresom. Škoda samo, da je teh risb razmeroma malo. Zeleli bi si jih več, ker zelo poživijo branje.

Izšel je »Vrtec«, 66. letnik, št. 1 pod novim uredništvom prof. F. Jesenoveca. Uvodno povest »za najmlajše« »Medvedek Capljač« piše pisatelj F. Bevč, ilustrira jo pa prof. Kosir. Drugo povestico »Miska Grebačica« prevaja iz češčine prof. Bradač, ilustrira jo S. Mijehlič. Tretjo pripovedko francoskega pisatelja Perrault je prevel J. Gregorič, »Jabolko pripoveduje« (A. Č.) pa je nazorna prirodopisna črtica. Med to literaturo, ki se ji pridružijo še pesmici M. Kunčiča, je posejanih nekaj dobrih vzgojnih zrn: tako urednikove misli o kongresu, o cenah mladinskih knjig, ter zanimivosti o tehnikih sedmoro čudov sveta. Za nameček pa še kratkočasnice in uganke. — Istočasno je izšel nekdanji »Angelček«, ki zdaj nosi ime »Luč«, kajti združil se je bil z bivšo »Lučevko« v eno. Škoda samo to, da je s tem prenehala stara tradicija »Angelčica«. Last pa za to ni nič slabši. Urejuje ga P. Krizostom Sekovanič ter hoče dati našim najmlajšim lepo in potrebno versko vzgojo. Oba lista priporočamo našim učiteljem, predvsem pa seveda tistim, ki sta namenjena: našim solarjem. Stane za vse leto — »Vrtec« 15 Din, Luč — 5 Din!

Ptuj z okolico. Olepševalno društvo v Ptujju je izdalo kratek voditelj po tem starodavnem mestu in njega okolici, s kratkim zgodovinskim opisom ter popisom zgodovinskih in geografskih zanimivosti, splošnosti in gostilo v slov., hrvaškem in nemškem jeziku. Brošura krasi 39 podob.

Uspehi zadnje tujske sezone

Podatki iz seje Zveze za tujski promet

Vsako leto, po končani glavni sezoni, se sestane odbor Zveze za tujski promet v Sloveniji k seji, na kateri pretresa rezultate našega tujškega prometa, obravnava njegove ovire in ugotavlja težavo, ki se mu stavlja na pot ter fiksira smerice za propagando in organizacijo tujškega prometa za prihodnje leto.

Običajno se Zvezine seje vrše v Ljubljani, vendar pa se od časa do časa in po potrebi sklicujejo tudi v neznanih, skritih in lepih kotičkih naše ožje domovine, z namenom, da se člani Zveze do dobra spoznajo z našimi naravnimi krasotami in da dobijo vpogled o možnostih tujškega prometa v onih krajih, ki mu dosedaj še niso bili odprti. Zadnja seja je bila dne 19. septembra t. l. v idilični gorski vasi Sorci, v kraljestvu Ratiševca. Povdarjalo se je predvsem nujno potrebo izgraditve ceste iz Skofje Loke skozi Zelezniško in Sorico v Bohinj. Taka cesta bi bila eminentno važna za povzdigo tujškega prometa ne samo v doslej tako pozabljeni Selški dolini, temveč ona bi bila od velikega pomena tudi za direktno zvezo med Gorico, Trstom ter Bledom in Bohinjem. Ako se namreč izgradi kratka proga cesta med Podbrdom in Sorico, bomo dobili najlepšo in najkrajšo zvezo z omenjenimi mesti, ki sta svoje čase dali znatno številu letoviščarjev Bledu, predvsem pa Bohinju. Ako se povrnejo danes ali jutri zopet normalne razmere in ako se bodo sosedni odnosi med Jugoslavijo in Italijo v smislu turističnih konvencij izboljšali, tedaj postane ta cesta velikega gospodarskega pomena in napredka za ta lepi del naše domovine.

Na dnevnem redu seje je bilo razmatranje rezultatov pretekle sezone, ki je bila izredno dobra, ter je ponekod prekašala celo rekordno leto 1930. To velja predvsem za Dobro, Kranjsko goro, Mojstrano, Bohinj, Rimske toplice itd. Znatno napredujejo tudi Rogaška Slatina, Laško, Slatina Radenci in drugi. Občutno je nazadoval Kamnik, in sicer od 15.000 na okroglo 10.000 nočnin, to pa radi tega, ker se mu je vzela pravica do popusta na železnici za njegove obiskovalce.

Ovire, ki jih je stavila Avstrija našemu tujškemu prometu, nadalje nepopolno izvajanje turističnega sporazuma z Nemčijo, so bili vzroki, da je letos Bled precej slabo odrezal. Imel je slabo zgodnjo sezono, (ko so druga leta prihajali gori Nemci), v glavni sezoni pa so izpadli skoraj decela Avstrijci.

Koledar

Cetrtek, 26. sept.: Ciprijan in Justina, mučenca; Virgilij.

Novi grobovi

† Rajhenburg. V ponedeljek popoldne smo spremili k zadnjemu počitku pokojno g. Olgo Schweiger, soprogo uglednega tržana in posestnika v Rajhenburgu g. Alojz Schweigerja. Velika udeležba pri pogrebu je bila dokaz, kako je bila pokojnica priljubljena pri vsem tukajšnjem prebivalstvu, kakor tudi dokaz iskrenega sočutja do vseh preostalih. Naj v miru počiva!

Osebnosti

— Izpit so napravili za čim rezervnega inž. področnika naslednji podnaredniki-dijaki in sicer z odličnim uspehom Vladimir Franc, Ljubomir Knop, Branko Kalaj, Franc Zivec, Otokar Lisi, Martin Danijel, Kristijan Kol, Marko Hercigonja, Josip Valentinčič, Oskar Derner, Nikolaj Sereer, Georg Stern, Ivo Žuljevič, Jurij Trajcar, Milan Švalba, Stefan Verner, Oto Hofman, Branko Kozina, Josip Grbavčič, Vekoslav Kimer, Roman Brifrah, Vincenc Hudelist, Herman Ast, Roman Nemeec, Gustav Kac, Milan Blažič, Henrik Brill, Budimir Majhofer, Andrej Fodor in Karlo Kobler; s prav dobrim uspehom Miran Kristan, Ervin Salamon, Adolf Vohornik, Robert Kvasina, Ljudevit Tomičič, Valentin Bizjak, Jožef Kršper, Karlo Huml, Budimir Pervan, Mirko Vrabec, Ernest Rajner, Franc Krajncič, Janez Hlafer, Pavel Cizeli, Stefan Zalezak, Mirko Sram, Hubert Frelj, Jožef Ferenčak, Ivan Strukelj, Vladimir Langhofer, Božidar Klemenec, Viktor Troički, Davorin Burja, Pavid Gestl, Venenko Frank, Dušan Korncer, Stanko Benko, Stanko Bricej, Božidar Plehati, Vladimir Mužinič, Stanislav Flajs, Jožef Dolinšek, Edvard Flašjer, Vladimir Fuks in Edvard Bauman, ter z dobrim uspehom Stanislav Osterman, Dragotin Vidček, Davorin Stambuk, Vladimir Franc, Vladimir Rizen, Vladimir Korda, Stefan Huzek in Milan Mirkovič.

Ostale vesti

— Tajništvo JRZ v Ljubljani začne poslovati z današnjim dnem v svojih tuzasnih prostorih na Tyrševi cesti 29-I. Uradne ure so dopoldne od 8—12 in od 3—5.

— Prosvetni tabor v Cerkljah ob Krki. V nedeljo, dne 29. t. m. bo sprosvetni tabor v Cerkljah ob Krki s sledečim sporedom: I. Ob 10 cerkveni govor o važnosti sprevete (govori g. dekan Anžič). Nato sv. maša za procvit katoliških prosvetnih društev z ljudskim petjem. — II. Ob 11 zborovanje na prostem in sicer v tem-le redu: 1. Pozdravni nagovor (govornik iz Sv. Križa). 2. Petje (poje moški zbor iz Cerklj). 3. Zborna deklaracija (deklarirajo fantje iz Leskoveca). 4. Slavnostni govor (govori g. dr. Basaj iz Ljubljane). 5. Zaključna beseda. Edina prava je resnice pot, zastojni hi sreče si brez nje iskali! Pride tje zlasti vi, moške in fantje, v kar najobilnejšem številu! Ob slabem vremenu bo zborovanje v društveni dvorani.

— Rojakova smrt v Argentini. Izseljenški komisariat v Zagrebu sporoča: Policija mesta Avellaneda, provinca Buenos Aires (Argentina) je našemu poslanstvu v Buenos Airesu sporočila, da je 31. julija t. l. v bolnišnici "Trinitas" umrl jugoslovanski državljani Ivan Keskak. Pred smrtjo je pokojni povedal, da je 35 let star in da nima stalnega bivališča. Sorodniki in znanci njegovi se pozivljajo, da se ustno ali pismeno oglasijo pri Izselj. komisarijatu v Zagrebu, Palmotičeva ulica 59-I, ter se sklicujejo, da prihajajo zaradi umrlega Ivana Keskaka.

Sadna razstava na Trati nad Sk. Loko. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva na Trati nad Skofjo Loko priredi v nedeljo, 6. oktobra 1935 sadno razstavo. Ker je dobiti v Poljanski dolini letos precej lep jabolk, vabi podružnica sadne trgovce, da si

tako, da je bilo dnevno skoraj 500 do 600 gostov manj ko lani. Izguba, ki jo je Bled utrpel, gre v milijone, kar kaže enostavni račun.

Od inozemskih gostov so nas v večjem številu in znatneje kot lani obiskali Čehi. Vsepopovod, kjer so se Čehi pojavili, se čujejo pohvale, da je bila to dobra publika.

Poglobljena propaganda v vzdolnih in južnih krajih, je privabila izredno veliko število srbskih in hrvatskih gostov. In ravno ti so povzročili, da je bila letošnja sezona na višku.

Glede finančnega efekta pa moramo biti precej skeptični. Pri že itak nizkih cenah so se pojavili vsepopovod tudi gosti, ki so pri vsaki stvari sglahali in skušali še bolj tiščati cene navzdol. V tem pogledu je omeniti Angleže, Francoze, nato pa seveda tudi naše sozdravljane. O češki publiko letos ni bilo slišati takih pritožb.

Da je našo banovino obiskalo veliko število hrvatskih in srbskih gostov, to je pripisati tudi intenzivni propagandi, ki jo delajo za nas Putnik in njegova številna zastopstva širom cele države.

Zveza izda za prihodnjo sezono skupno z Mariborsko tujsko-prometno zvezo nov vodilje za dravsko banovino, ki ga bo spisal znani naš strokovnjak Rudolf Badjura.

Delovna bilanca Zveze je bila v preteklem polletju zelo aktivna. Ustanovljala je tujsko-prometna društva, — sodelovala je pri akcijah za razne ceste (n. pr. avtomobilska cesta Ljubljana—Susak). — V zvezi s centralo Putnik je aranžirala tujsko-prometno razstavo v okviru razstave Jadranske Straže na velesejmu. — Zavzemala se je za pravice naših letovišč in zdravilišč ter intervenirala na merodajnih mestih v vseh prometnih, gospodarskih in drugih težkočah naših letovišč. Največ je pa storila na propagandnem polju z razširjevanjem reklamnega materiala po vseh evropskih državah, od koder prihajajo tuje k nam. Razposlalo in pri društvih potovanjih v inozemstvo razdelilo se je na desetstisoče brošur in prospektov.

Pri tej priliki moramo omenjati zlasti tudi veliko požrtvovalno delo uradništva Zveze za tujski promet. Bilo je zaposleno v času sezone takorekoč noč in dan ter je delalo s stoddostno vnemo. Uradništvo, ki je streglo tujeim in domačinom z informacijami ter drugače, zasluži javno priznanje.

to razstavo ogledajo. Avto-zveza je ta dan z vsemi vlaki.

— Čuden geološki slučaj v Hercegovini. Rojak nam piše iz Hercegovine: V sruhu Hercegovine, malem mestecu Stolcu se je te dni dogodil zanimiv slučaj igre matere narave. Reka Bregava je od nekdanj izvirala pod malo planino tik mesteca Stolec. Pred nekaj dnevi, pa je nenadno močan izvir kar naenkrat usahnil in reka je popolnoma presahnila. Med prebivalci tega revnega kraja pa je vsled tega nastala grozna skrb za obstanek, ker brez vode kraj mora opustiti in ljudje se morajo odseliti. Ta čuden geološki dogodek tolmačijo na razne načine. Najbrž pa je vzrok velik plaz peska in kamenja, ki je pred letom ob času nevihte zdrnil na izvir. Pritisk je najbrž primoral vodno žilo, da je spremenila smer teka in tako je kraj ostal brez vode.

Kapital v zimi — Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-pečl, Ljubljana — Siška

— Glasbene šole, pevce, glasbene kroge in gojenice glasbenih zavodov opozarjamo: Glasbeni besednjake, ki ga je sestavil Dušan Sainc, ravnatelj Glasbene Matice v Celju. Cena izvoda je 12 Din. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Besednjak obsega bogato število glasbenih izrazov, katere mora vedeti vsak glasbenik, oziroma naj bi jih vedel tudi vsak prijatelj glasbe. Je strokovnjško sestavljen v abecednem redu izrazov, katerim je pridejana še izgovorjava istih, da jih pravilno izgovorjamo, kar je tudi važno. Izrazi so italijanski, nemški, francoski, španski, grški itd. Ker nimamo drugega tovaršnega tolmača glasbenih izrazov v slovenskem jeziku, je pričujoči slovarček kar najbolj dobrodošel in ga prav toplo priporočamo. Bivši ravnatelj državnega ljubljanskega konservatorija g. M. Hubad se je o tem slovarčku kaj pohvalno in laskavo izrazil, ter ga toplo priporočal vsem glasbenim šolam in zavodom, kakor tudi posameznim glasbenikom.

— Motnje v želodcu in črevesju, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, huđe sanje, splošno slabost otajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefovec grenčice.

— Tudi Vam velja to obvestilo: preberite in drugim povejte! Pojdite z nami bo božjem svetu! V sončno Dalmacijo za 350 Din 4 dnevni avtobusni izlet: Ljubljana — Kočevje — Sušak — Crikvenica — Senj — Šibenik — Skradin — Trogir — Split — Sinj — Knin — Plitvička jezera — Karlovec — Novo mesto — Ljubljana; trgatev grozdja in izlet z ladjo na Hvar. Odhod iz Ljubljane 27. septembra. — V Nazarije, čez Črnuce — Novo Stifto — Gornji grad za 70 Din (en dan z avtom) 6. oktobra. Na Sveto goro pri Gorici ob VII. (in zadnje) letošnje romanje z avtobusi 7. in 8. oktobra. Kdor gre z nami, naj ne odlašja s prijavo. — V Benetke in Padova čez Gorico—Trst—Redipuglia (Sredipolje; znamenito vojaško pokopališče, kjer počivajo vojski III. ital. armade — 120 tisoč mož) tridnevni avtobusni izlet 12. do 14. okt. za 390 Din vključno potni list in vizum. — Na kraljev grob na Oplenacu (celodnevno bivanje v Belgradu) z brzim vlakom 19. do 21. okt. za 225 Din. — Podrobna pojasnila pošljemo zastojni. Prizgajate se po dopisnici na naslov: »Bo božjem svetu«, Ljubljana, Vrazov trg 4 (Šentpeterska vojašnica).

— V Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 25. t. m. je objavljen »Ukaz o priključitvi ozemelj sosednih občin mestni občini Ljubljana«, dalje »Uredba o znižanju osebnih prejemkov državnih in samoupravnih službenec« in »Dopolnitev pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami.

— III. stomatološki kongres v Belgradu od 28. 9. do 2. 10. Predavanja na kliniki prof. Koštica v soboto ob 10. Natančne informacije na kolodvoru.

— Recite mi, kako to, da je danes tu tako svetlo?
 — Da, zamenjali smo danes vse tarnice.
 — Draga stvar!
 — Ne, kajti vzeli smo nove Tungstram tarnice z nitko v dvojni vijačnici.
 — No pa?
 — Te gorijo svetleje in vendar ne porabijo več toka. Tako mnogo boljše izidemo.
 — Res?
 — Zares!

Celje

Hotelir Rebeuschegg na zadnji poti. V torek popoldne je nastopil prerano umrl hotelir gosp. Franc Rebeuschegg svojo zadnjo pot. Že pred napovedano uro pogreba se je zbrala na mesnem pokopališču ogromna množica občinstva od blizu in daleč, med temi zelo veliko pokojnikovih stanovalskih tovarišev, hotelirjev gostilničarjev in mesarjev, mnogo zastopnikov dragih obrti in gospodarskih panog, polnoštevilno njegovi sedanji tovariši iz mestnega sveta celjskega kakor tudi mnogo bivših mestnih svetnikov ter številni prijatelji in znanci. Pogrebne obrede je ob asistenci opravil gosp. opat Jurak, nato sta se pa ob odprtem grobu poslovila od pokojnika župan gosp. Mihelčič in podpredsednik Zveze mesarskih združenj za dravsko banovino gosp. Zajc iz Ljubljane. Oba sta poveljevala gosp. Rebeuschegg kot moža-poštenjaka, iskrenega prijatelja in neumornega gospodarskega delavca. Pogreba sta se v imenu Zveze mesarskih združenj za dravsko banovino udeležila tudi predsednik gosp. Dimnik in gosp. Žan iz Ljubljane. Pri pogrebu so bili navzoči pa tudi zastopniki skoro vseh mesarskih združenj iz dravske banovine.

Sv. maša zadušnica za pokojnim dijakom celjske gimnazije Milanom Rusom, ki je umrl v prerani mladosti letošnje počitnice, je bila večeraj ob 8 zjutraj v Marijini cerkvi. Svete maše, katero je daroval gosp. prof. Kovčič, so se poleg sorodnikov udeležili tudi vsi dijaki in dijakinje ter celokupni profesorski zbor.

Pogajanja v Cinkarni so se pričela. Štrajk v Cinkarni se po vseh znakih bliža svojem koncu. V imenu druge rudarske skupine je stopil v zvezo z vodstvom tovarne gosp. Pliberšek iz Trbovelj, ki je predlagal predvsem, naj se sprejme nazaj v delo vse delavstvo in naj se delavstvu izplača takoj že obljubljena božničnica. Večeraj do 2 popoldne so se pogajanja nadaljevala in so se jih udeležili poleg zastopnikov podjetja še rudarski glavar gosp. ing. Močnik, ravnatelj Delavske zbornice gosp. Kopač, zastopnik druge rudarske skupine gosp. Pliberšek ter trije zaupniki cinkarniškega delavstva. Kakšne pogoje je stavilo delavstvo pri teh pogajanjih in kakšen je njihov rezultat, ob času tega poročila, nam še ni znano.

Uradni dan zbornice za TOI v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek 1. oktobra od 8 do 12 dopoldne v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

Ptuj

Nezgode in nesreče. Martin Petek, 20 letni sin posestnika iz Kolajnačaka pri Mali nedelji, se je vozil k Sv. Jurju ob Ščavnici k maši. Med poljo je zavozil v cestni jarek in si zlomil levo ključnico. — Marija Arteniak, žena mlinarja iz Hajdine je dobila s polenom po glavi udarec, da je oblezala nezavestna. Oba poškodovanca so spravili v ptujsko bolnišnico. — V isti zavod so pripeljali tudi Franca Murkoviča, posestniškega sina iz Grabincev, ter orožnika Miha Ekarta iz postaje Mala nedelja. Prvi je dobil z nožem sunek v levo stegno, drugi pa, ko je miril pripravljajoče fante, s kolom po glavi s tako silo, da je oblezal nezavestan. Poškodba poslednjeje je smrtno nevarna.

Vlom in tatvina. Neznani tatovi so vlomili v kuhinjo hotela Kossir, odkoder so odnesli razne mesne izdelke. Obiskali so tudi mesnico in stikale za denarjem, katerega pa k sreči niso našli. — Iz veže meščanske šole v Ptuj je neznan stariček ukradel možko dvokolo last učenca Franca Preloga iz Bukovcev. Kolo je vredno 600 Din. Policija je uvedla preiskavo.

Požar. Preteklo noč je izbruhnil požar pri posestniku Rechthauerju v Gornji Sayniski, občina Majšperk. Zgorelo je gospodarsko poslopje s poljskimi pridelitki vred in znaša škoda okrog 10.000 dinarjev. Domači gasilci so požar omejili in ogenj pogasil. Vzrok požara ni znan.

Učence v trgovski strokovno in nadaljevalno šolo v Ptuj se vrši v nedeljo 29. t. m. ob 10 v zbornici drž. meščanske šole v Ptuj. Popravni izpiti bodo v ponedeljek 30. t. m. ob 18. Redni pouk se prične v sredo 2. oktobra t. l.

Naznanila

Ljubljana
 1. Nočna služba imajo lekarnice: mr. Sušnik, Marilje trg 5; mr. Kurat, Gosposvetska c. 10 in mr. Bohinac, doli, Rimska c. 31.
 1. Mošta. Drevi ob 8. uri bo naš dušni pastir g. Miha Jenko, ob lepih akropičnih slikah na svoji zanimivi način predaval o lepotah vojnega Rima. Prilite!

Poizvedovanja
 Papigica, modra barva, izgovorja besedo »stihos« je naša 28. sept. Oddati Vodnikov trg 5 II. nadst. — Avanzo proti zagrad.

NARODNO GLEDALIŠČE
 V LJUBLJANI

OPERA. Začetek ob 20.
 Sobota, 28. septembra: *Mala Floramya*. Iven. Globoko nazivane cene od 30 Din navzdol.
 Tjardovičeva opereta *Mala Floramya* se poje v soboto 28. t. m. v Ljubljanski operi. Vlogo komičnega Sjor Beppu igra član Drame g. Daneč. Ostala zasedba kot pri dosedanjih vprizoritvah. Cene so globoko znižane, sedeti od 30 do 6 Din, stojčaja 5 in 3 Din.

Ponarejeni mrtvaški list in hranilne knjižice

Iz Kamnika: V kamniške zapore so pridveli vodski orožniki 29-letnega cevlarškega pomočnika Stefana Ciperle, ki je priznal, da je avtor ponarejenih hranilnih knjižic in mrtvaških listov, ki so jih zasledili v Vodiceh in v Križah. Hotel je z njimi okoldovati vodsko hranilnico in Samopomoč v Splitu. Povod za preiskavo pri Ciperlu, ki so ga orožniki že delj časa sumili, da se peča s takimi rečmi, je bila tatvina stampljke župnega urada v Križah. Vzel jo je Ciperle in dal napraviti še novo, ki so jo glasila na Duple na Gorenjskem. Od dveh zavarovalcev je odkupil zavarovalni polije in napisal mrtvaška lista, za katero je sel iskat tiskovine v Smedniku, z izgovorom, da jih je g. župniku v Vodiceh znanjalo. Tržiški orožniki so sli pariji prišli na sled in jo preprečili, vendar pa krivca niso, mogli izslediti. Sele vodjski orožniki so prišli stvari do dna in pri tem razkrili, da so dobili v roke tudi ponarejevalca hranilnih knjižic vodške hranilnice. Ciperle je svoja dejanja priznal in povedal, da ga je k temu nagovoril neki prijatelj. Knjižice je ponaredil na ta način, da je pripisoval nove vlozbe in sicer v tri knjižice zaporedoma po 8000, 9000 in 10.000 Din. Knjižice je potem spravil v promet v Ljubljani. Eno je prodal, dve pa zastavil za protivrednost.

Državnim upokojencem v vednost, da glede vlaganja prijav za draginske doklade ni nobene izpremembe, že se bo pa na podlagi nove uredbe kaj izpremenilo, se bo to po časopisih pravočasno razglasilo. Vsako tozadevno povpraševanje pri finančni direkciji naj se opusti.

Avtobusni izlet Benetke—Padna od 12. do 14. oktobra Din 550.— Opatija 29. septembra Din 165.— (prijave še danes). Logarska dolina 29. septembra Din 95.— Prijave sprejema Putnik, Ljubljana, za nebotičnikom.

Vedno bele zobe obdržite s stalno uporabo zobne paste Chlorodont (tuba Din 8.—) z istočasnim uporabljanjem pripravne zobne ščetke Chlorodont (specialni urez). Poskus Vas bo prepričal.

Kamnik

Izredni občni zbor bo imela gostilničarska zadruga v ponedeljek v Kamniku. Po združitvi obeh stanovskih organizacij v kamniškem okraju bodo gostilničarji izvolili nov odbor. Prepričani smo, da bodo z ozirom na težke čase, ki so hudo prizadeli tudi gostilničarski stan, izvolili odbor, ki jih bo nepristransko zastopal v vsakem slučaju.

Za veliki Kamnik. Prebivalstvo Nevelj in Mekinj je na dveh sestankih soglasno zahtevalo priključitev obeh vasi h Kamniku. Zbranih je že nad 75 odstotkov podpisov v obeh občinah. Tudi Podgorje hoče h Kamniku. V praksi se je namreč pokazalo, da majhne občine okrog Kamnika ne morejo uspevati in odvisijo v svojem gospodarstvu samo od dobre volje banke uprave, ki jih mora reševati z raznimi podporami. Tudi kamniški občinski odbor bo ta toden podal svojo izjavo o tem vprašanju.

Šoštanj

Trboveljski slavski so imeli spet polno dvorano. V soboto večer so peli v Šoštanju. Le oznanilo, da pridejo, je zadostovalo in dvorana je bila polna do zadnjega kota. Zbor je nastopil polnoštevilno. Mladi pevec so začeli koncert s svojo pesmijo »Mi smo pa od tam domas, ki je ves čas koncerta bdela nad občinstvom kakor moto.

Prosvetna ura. V nedeljo popoldne priredi Prosvetno društvo za članstvo in prijatelje društva prosvetno prireditev z raznovrstnim sporedom. Predava pa ravnatelj mešč. šole g. Heibernik.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Cetrtek, 26. septembra: 12.00 Pa nekaj kmečke godbe (plošče) 12.45 Vreme, poročila 13.00 Čas, obvestila 13.15 Laska glasba, Radijski orkester 14.00 Vreme, borza 15.00 Rad. ork. 15.40 Slovenska in Slovenec (dr. Rudolf Kolarič) 19.00 Čas, vreme, poročila, sporod. 19.30 Nau. urak: O Zagrebu (prof. I. Franšič iz Zagreba) 22.00 Čas, vreme, poročila, sporod. 22.15 Laskih nog na okrog. Rad. jazz in g. Premetč. Konec ob 24.

Drugi programi:

Cetrtek, 26. septembra: Belgrad: 20.00 Vokalni koncert 20.30 Klavirski koncert 21.00 Narodne pesmi 21.30 Radijski orkester 22.30 Prenos iz kavarnе — Zagreb: 20.00 Belgrad 22.15 Plošna glasba — Dunaj: 17.30 Sodobni avstrijski skladatelji 19.30 Radijski ork. 22.30 Dunajska pesem, god. kvartet 23.30 Jazz — Radipuglia: 19.30 Svečan koncert 22.45 Clizanska glasba 23.15 Plošna glasba — Trst: Milan 17.45 Petje 20.30 Godba na pihala 22.15 Plošna glasba — Rim-Roma: 17.05 Petje in komorna glasba 20.30 Evrovstavo ozablatenje, Berlin — Prag: 19.35 Čirre 20.40 Evrovstavo ozablatenje, Berlin — Klavirski in orkestralni koncert 22.35 Plošče — Bruo: 19.30 Dan Quijote, opera Massenet — Mor. Ostrava: 19.30 Čevljevki, opera, Calkovskij. — Varšava: 20.00 Laska glasba 21.00 Izra 22.00 Poljske pesmi 22.25 Plošče — Berlin in Bratislava: 20.10 Glasbena štufeta mod Berlinom in Vroslavovo — Frankfurt: 20.10 Kiechendorffova pesmi — Monakovo: 19.00 Pester koncert.

Naše dijaštvo

Srednješolske abiturientje, ki se numeravajo udeležiti tridnevno dihovnih vaj v Brinjskem zavodu v Ljubljani, naj se tekoč prijavi. Duhovne vaje so prične v nedeljo, dne 29. t. m. ob šestih večer.

Angleške, italijanske, francoske

vojne sile na morju in v zraku

Anglija je glede na vojno brodogradnjo pač prva na svetu. V razmerju sprico Italije in Francije, je Anglija kot 5 proti 3. Leta 1925 je dobila dva čezmerna, orjaška dreadnoughta (drednota) z imeni »Nelson« in »Rodney«, ki sta opremljena z najmodernejšim orožjem. Parne turbine, ki imajo 50.000 1/2 njskih sil, poganjajo 40.000 ton jeklene gmote s 1/2 trostjo 23 in pol morskih milj po vodi. Na njih je 9 topov s 40 in pol centimetorskimi krogli, ki izstrelijo vsako minuto po 6 jeklenih granat, od katerih ima vsaka 1000 kilogramov! Zaper torpedne čolne je na teh orjakih po 12 petnajst in pol centimetorskimi topov in zoper zračne napade — 6 dvanajstcentimetorskimi in dolga 27 navadnih topov. Takih mogočnih bojnih priprav nima ne Francija ne Italija. Dalje ima Anglija 10 drednotov, tri vojne križarke, bojne ladje s težko artiljerijo in veliko hitrostjo. Bojna križarka »Hood« pa je doslej največja in najurejša bojna ladja sveta (včeraj smo videli njeno sliko). Dolga je 262 m in široka 32 m, potopi se za 10 m in preplava na uro po 57 in pol kilometrov! Dalje ima Anglija 6 nosilcev za bojna letala, ki se morejo otovoriti z 200 letali in ima še 20 velikih in 48 manjših križark pa 158 rušilcev in torpednih čolnov in 70 podmornic.

Italija pa je vladarica ozračja! — Za na morje ima 4 starejše drednote, ker se je v poslednjih letih bolj brigala za torpedne čolne in podmorsko brodogradnjo, a najbolj je skrbela za bojne sile v zraku. Italija ima za vojno na razpolago 1 ladjo za letala, 60 rušilcev, 45 torpednih čolnov, 72 podmornic, 45

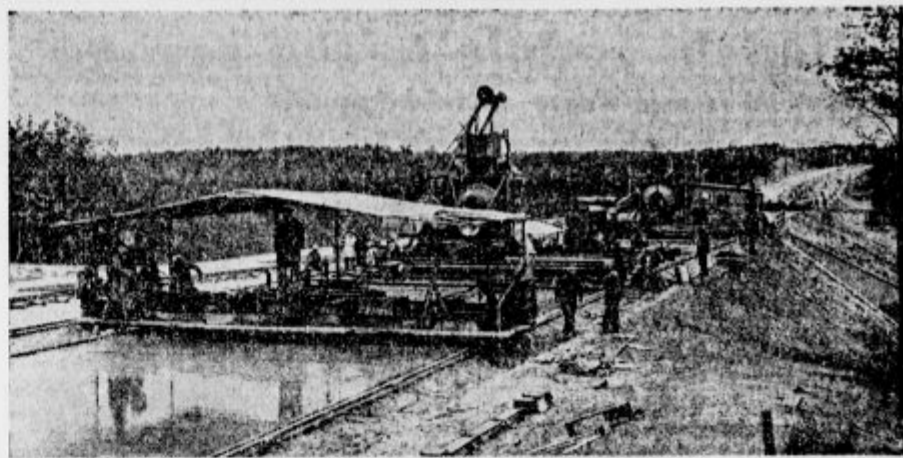

Abesinke prinašajo darove za podporo demovini.

motornih čolnov, 10 težkih in 19 lažjih križark. Glede na letala, pa ima Italija za zdaj prvo besedo. — Seveda ima pa Angleška spet to prednost, da more zapreti Sueski prekop, Gibraltarsko ožino in se polastiti Sredozemskega morja z eno samo kretinjo, Anglija more v slučaju vojne Italijo popolnoma odrezati od njenega vzhodnoafriškega bojišča, saj bi se Italija po zračni poti težko oskrbovala v Afriki, mimo tega pa je Anglija že zdaj prepovedala, da ne sme noben zrakoplov pluti nad Egiptom. — Italija spet ima pa to izredno priliko, da more Sredozemsko morje med Sicilijo in Tunisom (140 km) razdeliti na dva dela, torej more preprečiti zvezo med Gibraltarjem in Malto ali Suezom. Italija tudi lahko iz zraka napada angleške postojanke na Gibraltarju in zlasti še na Malto. — Steherna teh dveh držav pa ima Ahilovo peto (ranljivo točko): Anglija ob Malto, Egiptu in Gibraltarju; Italija pa radi Sredozemskega morja, če bi ga Angleži zaprli in če bi Angleži obselevali številna italijanska pristanišča.

Francosko vojno brodogradnjo je glede na velike bojne ladje močnejše ko italijansko. Francija ima zdaj 4 starejše in 4 novejša drednote. Najnovejši je od letos, »Dunkerque« mu je ime, a ima le osem 33 centimetorskimi topov. Ti drednoti so nekakšna sredina med linijskimi ladjami in oklopnimi križarkami. Njih teža je 10.000 ton, imajo po šest 28 centimetorskimi topov in hitrost 26 vozlov, torej se morejo naglo umekniti vsakršnim močnejšim oklopnim. Razen tega ima Francija 2 ladji za letala, 10 težkih in 15 lažjih križark, 75 rušilcev in torpedov in 108 podmornic; največ ima torej podmornic in je tu najmočnejša.

Bojne sile vseh treh vesil se utegnejo vsak dan spremeniti. Anglija ima največ vojnega brodogradnjo v Sredozemskem morju in sicer ob Gibraltarju, Malto, Aleksandriji in Jaffi. Anglija ima tudi več križark in rušilcev v raznih pristaniščih kot nekakešen ugovor zoper nenapovedane morske vojne sile Italijanov po grškem otočju. Angleški rušilci spremljajo sleherno italijansko bojno ladjo, ki plovejo skozi Sueski prekop, zlasti pa podmornice, ki so Angležem še izza svetovne vojne trn v peti. — Po vsem tem je dokazano, da je Anglija gospodarica svetovnih morskih, bojnih sil, a občutno more biti oškodovana, če se ji kaj pripeti ob Malto, Gibraltarju ali v Egiptu. — Ladje, topovi, tanki, podmornice, letala, puške, sablje — dan na dan in noč za nočjo: kakor bi svet še nikoli ne videl vojnih strahot, kakor bi bilo le za šalo, da drug drugemu molijo orožje pod nos, kakor bi bilo življenje milijonov ljudi prazna pena! Ali bo res zmagal neguš na ta način, da bo nahujskal evropske države drugo zoper drugo?

Najnovejši stroji za zgradbo cest, ki jih uporabljajo v Nemčiji.

Ladje izginjajo

Pred šestimi leti šele so prišli na to, da se dogajajo med septembrom in februarjem vsako leto čudne stvari: v tem času vsako leto izginjajo ladje in sicer jih izgine vsako leto po 6. — Tako je na primer 1. 1928 odplul 6000 tonski ameriški parnik »Elkton« s sladkorjem in kokosovimi orehi s Filipinov. A odkar je odrinil od tod, ga niso več videli. — Angleški 6700 tonski parnik »Asiatic-Prince« je v začetku l. 1929 zapustil Los Angeles in je odplul proti Jokohami. Parnik je bil 24. marca še v brezlični zvezi z drugimi ladjami. A nenadoma se je zveza ustavila in nikoli več ni nihče kaj slišal o tem parniku. — Japonski 6000 tonski parnik »Jonan Maru« je l. 1930 odplul iz Portlanda; bil je obložen z žitom, s kožami in plul proti Sanghaju. Pa je izginil. Preveč bi bilo, da bi navalil vse druge večje in manjše ladje, ki so izginile. Imenujemo le še 6000 tonski parnik »La Crescenta«. Novembra 1934 je zapustil Sari Louis, poln petroleja, in je hotel v

Osako na Japonsko. A od 5. dec. istega leta dalje ni ne sluha ne duha o njem. — Uganka o usodi vseh teh ladij, ki so imele na krovu izvežbano moštvo za radio in drugo izborna pomorsko moštvo, še zmeraj ni razvozljana. — V najnovejšem času so zemljelovci in raziskovalci morskih globlin dognali, da so v Velikem oceanu nemara luknje. So prav resni pomorski, ki menijo, da more kak vrtnec požreti tudi 5000 ali 6000 tonski parnik. — John Wires, kapitan, ki ga poznajo vsa morja, je na podlagi mednarodnih sklepov že na poti, da najde tako zvane »Leteče Holandce«. Saj je znano, da plava nekaj stotin ladijskih podrtin po sedmerih morjih tega sveta. Mogoče je, da je v kaki hudi uri zapustilo moštvo te podrtije ali pa je utonilo in se je podrtija sama dvignila iz morja. — Wires je izurjen in lov za »Letečimi Holandci«. Če so le kje v severnem Velikem oceanu kake ponesrečene ladje, jih bo Wires našel in poročal o uspehih.

Voda v Somaliji

Na milijone vojakov, ki so bili v domovini vajeni odlične studenčnice in ki morajo prenašati afriško vročino, je imelo doslej tako malo vode na razpolago, da so bile radi nje že težkoče, če je prišel v Somalijo in drugam le še en sam nov polk. Nekaj, ne posebno izdatnih vodnjakov, ki so jih imeli domačini in dva zasilna bazena — to je bilo vse, s čimer so mogli razpolagati poveljniki vojakov. — Ko so začele čete zaradi abesinsko-italijanskih sporov mnogostevilno prihajati v Somalijo, so si sploščka tako pomagali, da so znižali vodo na 3 litre za moža na dan. A tudi za to količino je bilo treba pripeljati vodo iz Italije. Parnika »Dalmacija« in »Autioros«, sta po 5000 km dolgi morski poti dovažala italijansko studenčnico.

General Grazziani, ki ima v oskrbi italijanske čete v Afriki, se je moral drugače pobrigati za vodo zanje. S pomočjo odličnih tehnikov za vodne sile, je

dal povečati množino vode 20 kubičnih metrov na 100 kubičnih metrov iz predelave destilatorja v Mogadiscio. A 1700 delavcev je naredilo nov destilator, ki daje 200 kub. metrov vode na dan. Na abesinsko-somalijki meji so napravili orjaški bazen in še več drugih manjših bazenov. Tehniki so priredili tudi ročne filtrirne aparate, ki jih prevajajo z avtomobili za vodo vred s četami. — Za eritrejsko planoto so dobili ta izhod, da so izrabili Rdeče morje za velikanski vodni rezervoar. Delavstvo 600 glav, je noč in dan upreženih, da črpajo s črpalniki vodo iz Rdečega morja v velikanske destilirne kotle, kjer se voda očisti in iznebijo soli in gnilobnih soli, da je potem pitna. Italija se hoče na ta način tudi za kesneje iznebiti odvisnosti Angležev glede vode iz Adena. Le — ubogi vojaki, ki pijejo to morsko vodo!

Trapisti na Japonskem

Če Japonec govori o samostanu in menihih, gotovo pomisli na samostan, ki je na najsevernejšem japonskem otoku, Hokkaidu.

Jeseni, leta 1896 so se na planoti blizu obale naselili prvi menihi. Pcklical jih je rajni hakodatski škof, Berlioz. Čez 1000 oralov gozda in goličav so kupili ter že drugo pomlad začeli obdelovati zemljo, delati poti, vodne järke in mostove. Da bi si bili čim prej pridobili zaupanje prebivalstva, so kmalu odprli sirotišnico in ljudsko šolo. Toda svet ni bil posebno rodovit, domačini pa so bili nezaupljivi, samostanske lesene stavbe so celo zažgali. Počasi, počasi je uspevalo njihovo delo, z njim je rastele ugled menihov. Domačini so prihajali ter prosili sprejema v njihov red, z njimi so se trapisti ukoreninili v ondotno ljudstvo. Dvanajsto leto po ustanovitvi, so sezidali samostansko poslopje, tokrat iz opeke, ki se upira viharjem, kadar divjajo nad morjem in ob obali.

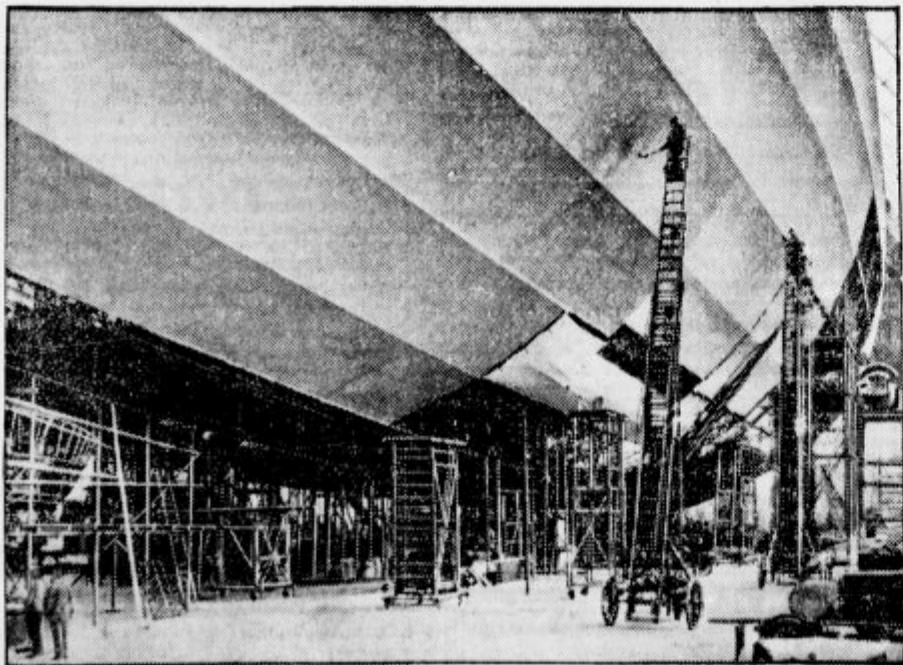
Poznejša leta so jim prinesla priznanje japonske vlade, k njim v šole so pošiljali ljudi, ki naj bi se naučili vzornega gospodarstva. Pisatelji so s časopisi, knjigami in slikami širili po deželi ugled teh menihov. Še sedaj prihaja v samostansko samoto mnogo pisem. Iskalci resnice trkajo na samostanska vrata; marsikateri mlad pogan prepotuje pol otročjega sveta, da bi stopil v vrste redovnikov. Mnogo obiskovalcev potuje poleti na sever, med njimi tudi dostojanstveniki. Ni ga šolskega izleta

proti severu, ne da bi se ustavili v samostanu. Strme poslušajo, da je med 75 duhovniki, redovniki in kandidati 67 domačinov. S tem obiskovalci se vrača v domovino sto spominov, pa nekaj tiste svete resnobe, ki veje po samostanskih hodnikih.

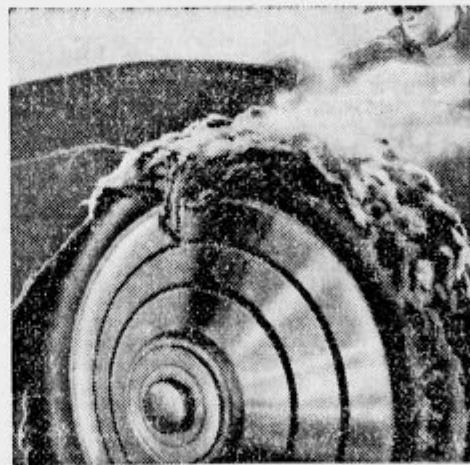
Kaj naj bi pojasnilo visoki ugled teh menihov v pogan. Japonski? Mar romantika, ki kot beli duh iz onstranstva obdaja te močiče, dejavne menihe? Marsikateri obiskovalec — Evropec ali Američan — bi morebiti pomislil, da je ta samostan zaočiščje tistih, ki so bili razočarani, ali pa jih je življenje zlomilo, pa nič več. Mar priznavanje žrtve in odpovedi? Takšni ideali, so idealj Japoncev. Mar domotožje po miru in zbranosti, ki je razlito nad Vzhodno Azijo in njenim prebivalstvom? Mar duševno sorodstvo trapistov in Japoncev, kjer gled in premišljevanje zaleže več ko vsakršno pridigovanje po cestah? Mar značilna duhovna poteza vseh Japoncev, ki za svoj ideal vse zastavijo in žrtvujejo?

Vse to. Zato Japonci spoštujejo te menihe, ki žive in se žrtvujejo za oltar in blagor ljudstva.

»Učili smo se, da ima vsaka stvar na svetu svoj pomen. Na primer?«
»Labud.«
»Zakaj pa labud?«
»Ker ima zato tako dolg vrat, da ne utone, kadar je povodenj.«

Zračna ladja »L. Z. 129« bo pravkar izgotovljena. Je največja na svetu.

Prvi posnetek avtomobilskega kolesa svetovnega dirkača Campbella. Kolo se je od bliskovite naglice kar kadilo. 480 km na uro je pač nekaj!

Angleško zlato se izliva v Ameriko

Iz Londona so odšle velike množine zlata v Njujork. Parnik »Evropa« je v Southamptonu vkracal za 1 in pol milijona funtov zlata za v Njujork. Druge ladje pa so odpeljale v Njujork še za 4 milijone funtov zlata. — V Londonu je naloženega na ameriški račun več ko 200 milijonov funtov zlata; največji del tega zlata se bo torej izlil v Ameriko. Tudi srebro gre isto pot. Parnik »President Roosevelt« je za 1 milijon 300 tisoč funtov srebra odpeljal iz Anglije v Ameriko.

Podmornica-restauracija

Lastnik neke njujorske restavracije, je nedavno kupil neko staro ameriško podmornico. Prenovil jo je in namesto jeklenih plošč, je dal vdlati debele steklene šipe. Nato je restavracijo v podmornici odprl. Vsako noč ob enajstih se restavracijska podmornica odpelje za miljo daleč od obrežja in se potopi na dno morja. Ondi dajejo le ribja jedila, gostje pa skozi šipe ogledujejo ribe in druge morske živali. Restavracija ima samo za 60 oseb prostora in vsi prostori so že več dni zmeraj vnaprej oddani.

Njujork—Kovno : 28 ur

Ameriški letalski poročnik Wajtkus je 21. t. m. z letalom iz Njujorka odplul čez Atlantski ocean na neprestani (nonstop) polet za v Kovno. Zračna proga meri 7200 km in jo hoče Wajtkus preleteti v 28 urah!

Maharadža v zraku

Najdragocenejša zračna jahta, ki jo je sploh kdo imel na svetu, bo last maharadže iz Patiale, ki je bil zadnjič v Berlinu, kakor smo ga videli na sliki. Maharadža spada k najbogatejšim ljudem sveta. Jahto mu delajo v angleškem Hannoveru. To bo letalo na 2 motorja, letelo bo s hitrostjo 200 milj. na uro. Stalo bo 11.000 funtov (funt = 240 dinarjev — torej: 2.400.000 dinarjev!) in bo eno najmodernejših letal, kar jih je bilo doslej narejenih za zasebne namene. Namesto desetih sedežev za potnike in dveh za pilota (kakor je urejeno navadno letalo), bo dvorana za šest oseb, kjer bo 6 naslanjačev krog okrogle mize. Ker je maharadža prav strasten šahist, bo šahovnica tako narejena, da se figure ne bodo mogle prekucniti. Na tleh bo debela preproga, v stenah pa omare, električna hladilnica, blagajna, radio, knjižnica. Letalo bo imelo seveda tudi kuhinjo na elektriko in ventilacijo in električno kurjavo.

Cesta iz marmorja

Blizu vasice Mikolič se avtomobilisti začudijo lepi, kot sneg beli cesti: cesta je namreč za več kilometrov naokoli obložena z marmornatimi ploščami. V bližini Mikoliča je namreč marmornat sklad, ki pa nima odjemalcev. Zato je bilo ceneje, da so za cesto uporabili marmor. kakor pa da bi si nabavili drugo kamenje.

Unistatia

Američani se hudujejo, ker vsak razume pod imenom Američan samo državljane USA. Zato pravijo, da morajo Združene ameriške države dobiti drugo ime in sicer: Unistatia. Torej bo Washington glavno mesto Unistatie.

»Tole obleko sem dobila včeraj za svojo 30 letnico!...«
»Ni mogoče! Pa je še zmeraj moderna...«

Gospodarstvo

Dansko gospodarstvo

Na drugi strani prinašamo sliko danskega kralja Kristijana X., ki praznuje v četrtek svoje 65. letnico. Ob tej priliki ne bo odveč, če v par potezah orisemo dansko gospodarstvo, zlasti pa trgovinske stike med našo državo in Dansko.

Danska meri 44.300 km², na katerih prebiva 3.550.000 prebivalcev po zadnjem štetju iz leta 1930. 15.000 km je otokov, ostalo pa odpade na Jutlandijo, k Danskemu pa pripadajo tudi otoki Faroerj v Atlantskem oceanu. Skoro 60% prebivalstva prebiva v mestih, saj ima samo glavno mesto Kopenhagen, Kjøbenhavn, nad 770.000 prebivalcev, torej 21% vsoga prebivalstva države.

Po deležu Danske v svetovni trgovini sodeč bi bila Danska pretežno kmetijska država. Toda statistika prebivalstva po poklicih nam kaže, da je zaposlenih v kmetijstvu in ribištvi 1.117.000 oseb, v industriji pa 1.052.000 oseb. To kaže da ima Danska močno razvito industrijo, ki pa temelji predvsem na predelovanju kmetijskih proizvodov.

V danskem kmetijstvu prevladujejo mala posestva, vendar je tudi delež srednje velikih posestev znaten. Obstaja pa tendenca k ustanavljanju čim več kmetij in država žrtvuje v ta namen znatne vsote.

Med kmetijskimi kulturami prevladujeta ječmen in oves, katerim sledi pesa, zlasti sladkorna, saj je Danska velik producent sladkorja. Težišče danskega kmetijstva pa je v živinoreji. Prevladuje goveja živina, ki ima na razpolago velike pašnike, in prašiči. Kultura je v splošnem zelo intenzivna, kar dokazujejo visoki hektarski donosi, ki so med najvišjimi v Evropi (n. pr. pšenica 29,8 stolon na ha itd.). Toda dansko kmetijstvo ne skrbi samo za tehnično plat produkcije, ampak tudi za vnovčevanje svojih proizvodov, za kar je ustanovljena naravnost vzorna zadržna organizacija, ki ima v rokah skoro ves izvoz. Tako ima Danska n. pr. društva za molžno kontrolo, katerih je 1652 s 54.000 člani, ki imajo 40% vseh krav na Danskem. Nadalje obstaja 1400 zadržnih mlekarin s 189.000 člani, 61 zadržnih klančnic s 170.000 člani, 700 zadrž za izvoz jaje s 45.000 člani, 1426 zadrž za nakup govej s 37.000 člani itd. Vse to nam kaže dobro organizacijo danskega

kmetijstva na zadržni podlagi. Med drugimi gospodarskimi panogami je važen ribolov, ki zaposluje okoli 20.000 ljudi.

V danski industriji zavzema prvo mesto, kar je razumljivo z ozirom na gospodarsko strukturo države, živilska industrija, tej sledi gradbena stroka, kovinska industrija itd. Med važnimi industrijskimi proizvodi omenjamo telet, sladkor, pivo, tobak, margarina, obleka in usnje, avtomobili, bicikli, ladje, elektrotehnični predmeti itd.

V zunanji trgovini so glavni uvozni predmeti (1933): žitarice 112 milij. kron, goriva 99, stroji, ure, ladje itd. 82 olj. plodovi 79, olja in kavčuk 78, kromila 71, kolon, blago 64, sirovo železo 60 itd. Izvažajo pa Danska: meso 471 milij. kron, maslo in sir 304, jajca 79, rabe 32, stroji, avtomobili 31, olja 29, kože in usnje 26 itd. V Danskem zunanji trgovini sta največja dobavitelja Anglija in Nemčija, med odjemalci danskih proizvodov pa stoji na prvem mestu Anglija s 64,5% vsoga danskega izvoza.

Naši gospodarski stiki z Dansko niso znatni, dali pa bi se še znatno povečati. Razvoj naše trgovine z Dansko je bil po naših uradnih podatkih tale (v tisočih Din):

	Uvoz iz D.	Izvoz na D.
1929	2.657	2.864
1930	3.297	2.526
1931	2.327	1.703
1932	1.572	415
1933	2.055	519
1934	2.029	16.452
1935 1. pol.	1.817	700

Trgovinska bilanca z Dansko je bila za nas pasivna, toda upoštevati je, da naša statistika ne upošteva vedno končne namembne države ter je tako gotovo, da smo izvažali na Dansko več kot pa izkazuje ta statistika. Med lanskimi uvoznimi predmeti sta bila najvažnejši uvozni predmet zemlja in kamen za 0,64 milij. Din. Lanj je bil izjemoma naš izvoz na Dansko znaten, ker smo izvozili za 14,25 milij. Din koruze. Drugače smo lanj izvozili še za 1,65 milij. Din perja.

Z Dansko nimamo posebne trgovinske pogodbe, pač pa velja še predvojna deklaracija o trgovini z dne 30. septembra 1919, ki jo je sklenila kraljevina Srbija.

Interesi našega ljudstva pri dobavih gramozov torej zahtevajo, da se omogoči tudi manjšim dobaviteljem konkurenca pri dobavih na podlagi izpričeval o vrednosti kamena. Ta izpričeval naj bi se izdajala po zmerni ceni ne samo na podlagi analize kamena, ampak tudi pregleda kamnoloma, nad katerim je v ostalem treba vršiti stalno nadzorstvo.

Slovenski gospodarstveniki pri g. banu

Pod vodstvom zborničnega predsednika g. Ivana Jelačina se je 24. t. m. poklonila gospodu banu deputacija gospodarskih organizacij in korporacij. Deputacije so se udeležili za Zvezo industrijecv predsednik g. Krejčí Anton, podpredsednik gg. Avgust Praprotnik in Janko Jovan ter glavni tajnik g. ing. Milan Suklje, za Ljubljansko borzo podpredsednik g. generalni ravnatelj Rihard Skubec, za Združenje trgovcev predsednik g. K. Sosa in podpredsednik g. Albin Smerkolj, slednji tudi kot zastopnik Trgoveškega društva Smerkur, za Zbornico TOI predsednik g. Jelačin Ivan, podpredsednik g. Josip Rebek in tajnik g. dr. I. Pless.

Predsednik g. Jelačin je gospodu banu izrazil čestitke gospodarskih krogov dravske banovine z željo, da bi bilo njegovo delo čim uspešnejše. Pri tem je poudaril glavne težnje gospodarskih krogov zlasti glede davčne razbremenitve, izvedbe javnih del, zveze Slovenije z morjem in po najširši upravi decentralizacije, pri čemer naj bi šla stremiljenja za tem, da se zagotovijo banovini čim večje dotacije iz skupnih državnih dohodkov. Predsednik g. Jelačin je slednjič izrazil g. banu zagotovilo, da bo našel pri gospodarskih krogih vedno mnogo dobre volje za vsako dobro delo.

Borza

Dne 25. sept.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina in Curia, narasli so Bruselj, London, Pariz, Praga in Trst, popustila sta pa Amsterdam in Newyork.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi ostal neizpremenjen na 8,57—8,67. Na zagrebški borzi pa je popustil na 8,53—8,63, ravnatoko tudi na belgrajški borzi. Grški boni so narasli v Zagrebu na 32,15—32,85, v Belgradu pa na 31,15—31,37. Angleški funt je v Zagrebu nadalje narasel na 233,70—235,30, v Belgradu pa na 234,61—235,91. Španska pezeta je v Zagrebu notirala 5,62 blago, v Belgradu pa 5,70 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2959,94—2974,54, Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 740,24—745,31, Curih 1424,22—1431,29, London 215,23—217,29, Newyork 4343,94—4380,25, Pariz 288,89—290,33, Praga 181,05—182,16, Trst 356,81—359,90.

Curih, Belgrad 7, Pariz 20,2875, London 15,15, Newyork 307,5, Bruselj 52, Milan 25,10, Madrid 42,025, Amsterdam 207,825, Berlin 123,70, Dunaj 57,50, Stockholm 78,05, Oslo 76,05, Kopenhagen 67,60, Praga 12,72, Varna 57,975, Aiene 2,9175, Carigrad 2,475, Bukarešta 2,50, Heisingiors 6,675, Buenos-Aires 0,8375.

Vrednostni papirji

Slaba tendenca na trgu državnih papirjev prevladuje in tečaj popušča nadalje, pri čemer vodi zagrebška borza, ki beleži nižje tečaje ko belgrajska. Tudi promet je bil zelo slab, ker se drži borza rezervirano.

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 78—79, agrarji 43—45, vojna škoda promptna 360—362, begluske obveznice 63—64, 8% Blerovo posojilo 79—81, 7% Blerovo posojilo 67—69, 7% posojilo Drž. hip. banke 74—76, 7% stab. pos. 80 blago.

Zagreb, državni papirji: 7% investicijsko posojilo 78—79 (78), vojna škoda promptna 360—362 (360, 363), 9, 10, 11, 12 364 bl., begluske obveznice 61—63, 8% Blerovo posojilo 79,50—81, 7% Blerovo posojilo 70,50 bl., 7% stab. pos. 80—82. — Delnice Priv. agrarna banka 229—231 (229), Trboveljska 100—110, Isis 40 bl., Dobrovačka 90—95, (90, 95).

Belgrad, državni papirji: vojna škoda promptna 361—362 (363, 362), begluske obveznice 65,50—65,75 (66), 7% Blerovo posojilo 69—70,50. — Delnice: Priv. agrarna banka 231—232 (233, 231).

MI DAJEMO VEČ!

Zaradi povečanja naročil in racionalizacije smo podvojili kapaciteto novih angleških instalacij. Tako smo znatno zmanjšali produkcijske stroške, kakovost naših izdelkov pa dvignili na še večjo višino.

NAŠE CENE SUKNA ZA OBLEKE od 80.- do 180.-

VLADA I KOMP. **TEOKAROVIC** INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN-PARAČIN

Sport

Tekmovanje za državno prvenstvo

Nedeljski nogometni program v peti skupini je popolna. Naša kluba Primorje in Ilirija stojita pred težko nalogo. Ilirija potuje v Zagreb, dočim bo Primorje sprejelo v goste zagrebške purgerje. Sodeč po rezultatu pretekle nedelje, ko so purgerji odpravili svojega lokalnega rivala z visokim rezultatom 6:1, izgleda, da je Gradjanski v izborni formi. Hask je nevaren nasprotnik, zlasti ker igra na lastnem igrišču. Belo-zeleni bodo morali boljše zaigrati kakor prejšnjo nedeljo, če hočejo računati saj na polovičen uspeh.

O izidu tekme Primorje - Gradjanski je odvisno, dali bomo gledali bodoče leto črnobele v ligaski konkurenci. Moštvo se zavoda, da je proti Iliriji mizerno zaigralo, odločeno je boriti se v nedeljo z članom in voljo do zmage. Mi želimo obema našima zastopnikoma popoln uspeh.

Nedeljski popoldanski program na igrišču Primorja otvorita Mars in Slovan s prvenstveno tekmo, sledi zanimiva prijateljska tekma rezerv Primorja in Ilirije, nato pa Primorje - Gradjanski.

Kdo bo vozil na Grad?

Vest, da bodo gorske dirke po mali, 850 m dolgi progi na Ljubljanski grad, se je naglo razširila tudi izven Ljubljane. Hutmanovo divjo sVeloctetec bo vozil g. Cerič iz Maribora. Ljubljanski vozači tajno pripravljajo stroje in le teh, ref. g. Rupenc je zvedel, da pripravlja g. Dušan Breznik malo DKW kompresorico. Stevilno prijav pa še dnevno narašča.

Dirka bo v nedeljo 29. t. m. ob 2 popoldne, a trening isto nedeljo dopoldne od 9 do 11. Druge dni trening radi javne varnosti ni dovoljen. Po informacijah na pristojnem mestu sme motorist voziti za pregled proge na Grad izven treninga in dirke le z brzino do 6 km na uro. Občinstvo se v naprej opozarja, da se ne sme zadrževati na spodnji strani proge in na zunanji strani ovinkov. Pričakuje se ostra borba motoristov za krasne pokale pokrovitelja mestnega župana g. dr. Vladimira Ravničarja in darovalcev: Avtokluba kralj. Jugoslavije, g. Rado Hribarja itd. Drugo in tretje mesto bo nagrajeno z zlatimi, srebrnimi in bronastimi plaketami, ki bodo še javno razstavljene.

Kajak prvenstvo Zagreba

Pri nedeljski tekmi Kajakov za prvenstvo Zagreba, katerih se je udeležila tudi elita ljubljanskih Kajakascev, razen Deutschmana, so naši dosegli zelo lepe uspehe. Tekma se je vršila na 15 km dolgi progi Podused—Zagreb pri nizkem vodostaju Save in ob številni udeležbi 25 čolnov, kar znači veliko zanimanje za ta najlepši vodni sport.

Med juniorji je zmagal v enojki državni prvak Zidar, Kajak klub Zagreb v času 57 minut.

Med seniorji (nad 32 let) je bil 1. Kolb Albin, KK Ljubljana v času 1 ure 56 sek., 2. dr. Weber, KK Zagreb 1,04,18, 3. Kugli Ivo, Maraton, 1,06,11.

V dvojki med seniorji sta zmagala ing. Gabršček-Savnik KK Ljubljana v času 57 min. 50 sek. Drugo mesto je zasedel državni prvak Tinta z Banovcem, ki sta v neenaki borbi s prvima dosegla

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je nadalje izredno čvrst ter cene še naraščajo. Danes so zahtevali za ban, pšenico 150, za prekmursko pa že 165. Za banuško moko zahtevajo že 290 Din. Vse kaže, da spekulacija računa na še višje cene. V interesu prebivalstva pasivnih pokrajin kakor tudi reda samega na žitnem trgu bi bilo izredno koristno, če bi Priviligrana izvozna družba sedaj regulirala cene na pšeninem trgu v tem smislu, da ne bi dovoljevala prevelikega dviga cen. V ta namen bi zado-stovalo, če bi iz svojih zalog oddala nekaj desetlin in stotin vagonov pšenice na trg ter tako ustvarila ponudbe, ki naj bi cene držale nižje, kol so doslej.

Novi Sad, Koruza: bč. in srem. 95—96, ban. 93—95; Fitol: bč. in srem. beli brez vrč 2% = 275—280; R2 ne notira, Vse ostalo neizprent, Tendence neizprent. Promet srednji.

Hmelj

Zalec, dne 25. sept.

Uradno poročilo tržnega nadzornika:

Povpraševanje za najslabšimi in najboljšimi kvalitetami. Cene neizpremenjene od 12 Din za najslabše, rjčce do 30 Din za prima — gladko blago. Vendar je trenutno v splošnem nekoliko manj povpraševanja, ker je vsled živahne kupčije minulega tedna del trgovine izvršil dosedanja naročila ter čaka sedaj novih pooblastil za nadaljne nakupavane.

čas 1 uro 12 sek. Njihov čoln je 8 cm širši in 50 cm krajši. 3. Lahar, Halamtič, Maraton 1:01,03.

V družbi dame in gospodje mešano sta zasedla prvo mesto v lepem času Haskovca v času 1:00,37.

Kajak klub Ljubljana se je s to tekmo že tretjič izkazal s svojimi tekmovalci in mi želimo še večjih uspehov.

Maks Baer premagan v boksarskem dvomatchu med Maksom Baerom in črncem Joe Louisom, je slednji porazil Maksa Baera v četrti rundi s knock-outom.

Poznanj, 23. sept. AA. Gdč. Walasiewicz je na lahkotletski tekmi med Vratislavo in Poznanjem dosegla nov svetovni rekord pri teku na 300 m. Potrebovala je za to progo 30,4 min. in popravila dosedanj rekord za 2,2 sek.

Nova sabljaska sezona. Vsem onim, ki se zanimajo za sabljaski sport, sporočamo, da bosta za letošnjo sezono odprta nova tečaja v sablji ter v floretu za dame in gospodje začetniki. Interesenti naj se javijo pri g. Kodriču, Royal Exchange, Nebočični III. nasir. tel. 22-60. — 30. t. m. ob 19 se vrši v telovadnici ženskega učiteljskega na Resljevci cesti informativni sestanek vseh novih in starih članov. Isti dan bo tudi redni trening olimpijskega moštva. Obenem se bodo sprejemale še nove prijave.

Odbor za izvedbo lahko atletskih dvomatchev v Ljubljani. (Službena). Medmestni dvoboj Gradec: Ljubljana je perfekcionirana za 12. in 13. oktobra t. k. v Ljubljani. V svrhu izbire medmestne lahko atletske reprezentance Ljubljane odredimo na dneve 28. in 29. t. m. izbirni miting, katerega se imajo udeležiti vsi za reprezentanco v postev prihajajoči lahko atleti, člani ljubljanskih klubov ASK Primorja, SK Ilirije, SK Korotana in SK Sloge. Pozivajo se vse imenovani klubi, da pravočasno pozovejo svoje članstvo na start, naprosi se odbor zveznih lahko atletskih sodnikov JLAŽe, da sodeluje na imenovanju izbirnem mitingu in določi jurijo. Prireditev se vrši v soboto, 28. t. m. z pričetkom ob 15,30 in v nedeljo, 29. t. m. dopoldne z pričetkom ob 9,30 na igrišču ASK Primorja. Atleti in jurija imajo biti vsakekrat na igrišču najpozneje pol ure pred pričetkom tekmovanja. Program je naslednji: 1. dan: 200 m. skop v vis, 800 m. met diska, skok dalj, met kopja, tek 5000 m; 2. dan: 100 m. skok ob palci, 1500 m. met kroglice, 400 m. met kladiva, 10.000 m. troskok. Prvi dan se bo event, vršila štafeta 4x100 m, drugi dan štafeta 4x800 m.

stanovanjska hiša

Na osnovi testamenta pok. z. Kosičarja Josipa se velika dvonadstropna

z vrtno v centru Ljubljane, Solenburgova ulica št 3 zelo ugodno proda.

Za pojasnila se je obrniti na notarsko pisarno

Pleiwelss Karla, javnega notarja v

Ljubljani, Kralja Petra trg štev. 2

kamor je staviti ponudbe vključeno do 19. oktobra t. l.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlitna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Pletilje
z večjo prakso, iščem za stalno delo. — K. Soss, Mestni trg. (b)

Pilarja
sprejem na stroj Frowein 2. — I. Figar, Ljubljana, Vošnjakova 6. (b)

Kletarja
ki bi opravljal tudi nadrobno prodajo vina — sprejem. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na naslov: Čufer Andrej, Jesenice. (b)

Krznarsko šiviljo
ne začetnico, takoj sprejem. Vprašati pri: Krašnja, Wolfova ulica 12. (b)

Poslovodjo
strokovnjaka, za trgovino s surovimi kožami iščem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kože« št. 11872. (b)

Duhovnjija Radomlje
razpisuje službo organista in cerkvenika. Ponudbe naj se pošljejo do 15. oktobra na naslov: Duhovnijski urad Radomlje. — Prednost imajo absolventi štirih razred. srednje šole. Dohodki po dogovoru. (b)

Krojašk. pomočnika
zmožnega finega dela za velike kose in damske plašče, sprejme takoj v stalno službo Anton Skoberne, Trbovlje. (b)

Zastopnike
v vseh mestih države — iščemo. Prednost imajo osebe, ki so vezirane v vinski stroki. Samo resne ponudbe z referencami upravi »Slovenca« pod »Kletar« št. 11870. (b)

Glasba

Pianino
prvovrsten, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11710. (g)

Stanovanja

Enosobno stanovanje
s pritlikinami oddamo takoj v Einspillerjevi 8. (c)

Stanovanje
lepo, solčno, dve sobi, kuhinja, oddam takoj ali s 1. oktobrom drž. uslužbenec, mali družini z odraslimi člani, za 250 Din. Pogoj: Poštena, mirna in snažna stranka. Vprašati: Ob Zeleni jami 11, pritičije, desno. (c)

Službe iščejo

Iščem nameščenje
kot trgovski potnik, skladiščnik ali kaj sličnega. Nastopim čez en mesec. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11802. (a)

Prodamo

Kislo zelje, repa
novo, prvovrstno in cele glave za sarmo, v sodčkih, dobavljiva po brezkonkurenčni ceni G. Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo 10, telefon 25-91. (l)

Ugodno prodam
kuhinjsko kredenco in omarico. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11864. (l)

Novgavice, rokavice
in pletenice Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in nareceneje trdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Prodam
dobro idočo knjižnico, ki ima koncesijo tudi za trgovino s papirjem in knjigarno — v večjem kraju Slovenije. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11826. (l)

Zopet smo cenejši!
la sportni: suknjič 95 Din, trenchcouth 120 Din. Specialna izbira pump, modnih hlač, perila itd. Prešker, Sv. Petra c. 14. (l)

Jabolka
lepa, kisla, raznovrstna, za zimo — dobavim od 20 kg dalje po Din 1.50 do 2.25. — Poslužite se ugodne prilike. — Remic Adolf, Mirna peč. (l)

Perje, puh, pernice,
odeje, vatirane in flanelaste, zavese, preproge, pregrinjala za divane ter posteljne, namizne garniture ugodno in poceni pri Novak, Koroška 8, Vetrinjska 7. (l)

Telef. hišna centrala
cnamke Siemens & Halske A. G. Wien, s 30 postajami, 6 stenskih in 12 namiznih induktor. aparatov, bivša državna tipa, poceni naprodaj. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 11874. (l)

Najfinišnje štajersko čajno maslo
ovčji sir, Paški sir ala parmezana, sir v hlebčkih kg 10 Din

Černe Oskar,
Ljubljana, Sv. Petra c 35

Pravi samo s tem znakom

nosijo nepremočljivo

TIVAR HUBERTUS

GARANTIRANO NEPREMOČLJIVO
HUBERTUS IZDELAN IZ PATENTIRANEGA IMPREGNIRANEGA HUBERTUS-SUKNA
JUG-PAT. BR. 7644/35

Tinčkove in Tončkove prigode

138. Tinčka odnesejo v posteljo.

»Tinček, moj ljubi Tinček,« ga je s tožečim glasom začel klicati Tonček. »daj, daj, odprti oči! Prijatelj Tonček je pri tebi, ali spiš? Jaj, nemara si pa pojedel kašo, ki si nam jo kuhlal za kosilo? Prebiti fant, kolikokrat sem ti že rekel, da prepusti kuhinjske posle meni, ko sam še ne znaš kuhati! Ovbe, ovbe, prav gotovo si se s svojo kašo zastropil in boš umrl...«

Božve koliko časa bi bil Tonček še javkal in tarnal, da ni tedaj posegel vmes Primožek in zaklical:

»Raglja, nehaj že vendar! Če bo še dolgo regljaj, nam bo nazadnje res umrl. Umakni se!«

Rekli se je Primožek sklonil, vzel Tinčka v naročje in ga odnesel na posteljo. Kuža Muki je žalostno capljaj za njim in njegovo pasje srce nikakor ni moglo razumeti, zakaj je sicer tako živahni in razigrani Tinček danes tako čudno miren in tih. Hov, hov, hov! je zabeskal, kakor da hoče povedati, da mu vse skupaj prav nič ne ugaja...

Se bolj začuden obraz pa je ob pogledu na nezavestnega Tinčka v Primožkovem naročju napravila gorila, ki je prilomastila odnekod. »Vau-huuu?« je pobarala Tončka, a Tonček ji je v svoji raztresenosti menda pozabil odgovoriti...

Na jezerišču

Kadar je odšel čuvaj k počitku, je obsedel na klopi in čakal, da udari zvonec in naznani prihajajoči vlak. Čez čas se je prikazala na ovinku lokomotiva z razgaljenimi prsi; v orjaških zagonih je zdrvela mimo njega, tirnice so se udajale pod sunkovitim zalezi kolesja. On je pokorno stal pri zaporničnih zapahih, toda nikdo se ni zmenil zanj, komaj da ga je oplazila griva isker. Vedno ista pesem vedno isto oznanjenje večera, ki se je strnil v pokojno razpoloženje. Klic zapoznelega čolnarja z Ljubljane, ki se je zakasnil v podpeški krčmi, težko kloklanje voza na prevaljskih klančinah, vrisk lokomotive z Brezovice, droben odmev večernega zvonjenja, urna deklica na bližnjici, prva lučka za rdečezagrnjenim okencem. To so bili znanič večera! Ko je odhrumel deseti osebni vlak, se je razživela množica nočnih raznoterosti in utrinkov, ki se je zaokrožila v mal svet od železniskega mostu na Ljubljani do pečin pod Zalosno goro. Od pomladnega sonca razgreto odliše skal je lahno pokalo, kakor da se pripravljajo porod novega življenja. Iz mahov so prihajali proseči vzdihljaji; čuti je bilo pogrkavanje tovornega vlača, ki se je grizel v strmece nad Bistro, korake podpeškega apnenčarja in polet duhov, ki so se zbirali pred stopniščem na Zalostni gori in čakali na odročilno polnočno uro. Tako je preživljal Janez prve noči, med utripljaji narave in drgetom železniskih tirnic.

Neko noč je moral obhoditi proggo do Gorice. Službe se je že privadil, korake je lagodno usmeril po želez. pragovih in zadovoljno mahljaj s svetiljko. Jug je dramil zbrano tiho in brodil po suhem bičju, da je zamolko šetostelo; zvezde so se spustile nizko in vdano čakale, da jih pomakne božni prst proti večnosti. Jezerška okenca so se čarobno svetlikala v njihovi beli luči, mnogoter odsvit je napravljaj barsko pokrajino sanjavo. Koli-

ko jesenskih noč je prečemel poleg njih ob nastavljenih račih mrežah! Svetloba vodne gladine je dramila race, da so se spuščale od okenca do okenca, dokler niso začle v mreže, ki so se same zadržile. Poznal je najmanjšo sled, pogodil je vsako račjo družino.

Ob povratku se je nekoliko ustavil na železniskem mostu, prevzela ga je trudnost; rano je bil z očetom na lehi, kjer sta prekopalava razore in jih pripravljala za požiganje. Spal ni nič nočno ozračje je postajalo rezno. Dolgo je zrl na molčeče Barje, skušal se je premagati. Končno ga je speljala lahna dremavica... Sanjalo se mu je, da se nahaja pri Razorčevih. Vse se mu je pritaknilo tako, kakor bi doživljal neko noč, ko so meli prosa. Z Micanko je bil v par, ona je stopicla na ritovju otepa, on je hitel meti zdravo latovje. Veselje je navdajalo mence, dekleta so razposajeno cepetala, fantje z razgaljenimi, prepotenimi srajkami so se kosali, nikdo ni hotel zaostati ne s snopom ne s petjem. Pastirji so se debelo režali na lojternih in otepati ometo latovje; gospodar je niškal proso in občudoval pridelec, donasli žganje in rebulo ter se vkričnem pomenkova. Pod je bobnel; delo je bilo sicer naporno in težavno, vendar je splošna veselost odganjala spanec in utrujenost.

To noč sta bila z Micanko privrkat dalj časa skupaj; čutil je njeno razvneto polt in žareča lica; olinati vonj ometega prosa in grenkobni duh zgnetenega bilja sta ga opajala...

Tedaj ga je nenadoma predramil ukazujoč glas:

»Oho, mladi mož! Spanje je v službi najstrožje zabranjeno!«

Pred njim je stal nadzornik Lenussi. Janez se je hotel opravičevati, toda beseda mu je docela zastala.

»Ako vas še enkrat tako naletim, bom napravil predlog, da se vam naloži globa in utrga zaslužek. Pazite in čujte!«

Janez se je spomnil, da ga je svaril čuvaj že ponovno pred Lenussijem, ki s pravo naslado zasle-

Novo srečke
državne loterije beogradske kolektore prodaja Menjaln. Reicher & Turk, Ljubljana. (l)

Poravalni stroj
(Abrichtmaschine), skoraj nov, in za go venecijanko, v najboljšem stanju, prodam. Vprašati v upravi »Slovenca« št. 11836. (l)

Zimska jabolka
že v zalogi pri GOSPODARSKI ZVEZI

Kupimo
Odpadke železa

Denar
kupim in plačam

Jabolka
namizna, trešena, in jedilni krompir — vagonške množine — kupuje Jugofruet, Celje. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Kožarska trgovina Spire T. Krstiča
Beograd, Pariska 19, telefon br. 27-727. Telegram adresa »Bane«, kupuje in prodaja kože: goveje, juvene in telečje, suhe in slane; kupuje hrastove šiške v zrnu in zmlate. k

Posrestva
Enodružinsko vilo s krasnim vrtom, prodam pod ugodnimi plačilnimi pogoji. — Okorn, Lava, Celje. (p)

Denar
kupim in plačam visoko nad dnevno ceno vloge Mestne hranilnice, Kmetске posojilnice in Ljudske posojilnice na obroke po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Izplačilo v gotovini« št. 11895. (d)

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10

Vajenci
Za trgovsko vajenko želi priti absolventinja meščanske šole z dežele. Želi oskrbo v hiši. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 11882. (v)

Dijaki
Dijaka sprejem na stanovanje z vso oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11884. (D)

Vnajem

ODDAJO:
V najem vzamem gostilno ali grem za kuharico. Reflektiram samo na večji promet. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Podjetna« št. 11862. (m)

Trgovino ali gostilno
eventuelno oboje skupaj, vzamem v najem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Točen plačnik« št. 11869. (m)

Prostor za delavnico
najrajši na dvorišču, išče obrtnik. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Točen plačnik« št. 11867. (m)

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«. »Domo-liuba« in »Bogoliuba«. naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

bota na barski kmetiji, katero je zapuščala Francka.

Janez se je že ves predpoldan pripravljaj, kako bi stopil pred očeta in mu priznal svoj korak. Neprestano odlašanje ga je spravljalo v razdražljivo malodušnost. Skoraj vsi so ga že spazili! Ves nevšečen pohaja okoli hiše in išče pripravno besedo, s katero bi se približal očetu.

Nebo se vedno bolj sveti; poldansko sonce se ne zmeni za drobne oblačke, ki so zaostali za Srobotnikom. Na Vrhniki pritkavajo zvonovi, vse lobe so odprte. Nad jezerišči cvrkutajo stržiki: kič, kič...

Fant se končno odloči, otipa v žepu oba petaka, zakašlja in poišče očeta. Ta je ravno popravljaj žličnik, ki je popustil v robeh. Francka je pregrinjala jervas in se zardela sklonita globoko nad pri, ko je zagledala brata in zasluhtil njegovo namero. Sedaj se bo odločilo!

»Ne zamerite, oče! Službo sem dobil pri železnici. Enomesečno preizkušnjo sem že prestal. Francka pa pojde v ponedeljek v Podpeč, kjer bom poslej tudi jaz jedel. Vi greste z nama, da bomo vsi trije skupaj. Domačijo dajte v najem...«

Stari Anžol je odložil razsušeni žličnik, se zravnal in ponaknil v kot. Končno vendar! In za vse to toliko skrivanja in namigovanja, toliko izgovorov in težav!

Janez je v zadregi položil pred očeta dva srebrna petaka in zajecjal s tresočim glasom:

»Nekaj priboljška vam dajem od svojega prvega zaslužka. Boste imeli za praznike!«

Starcu so se razvele oči, usnice je zvlekel v eno samo jezno gubo in siknil:

»To je krivičen zaslužek, to je goljufija! Prodaj si svoje poštenje!«

Z roko je sunkovito pomel denar z mize na tla in ga pohodil kakor ničvedno, zavrženo stvar.

»Sin me bo odraščal z miloščino! Podkupiti si me hotel in zamazati oči s srebrom! Nikoli! Zakaj se potvarjata, hinavca? Kar pojdiva... Jaz ostanem tu...« (Dalje sledi.)